VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 137 — Vol. LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, marrask. 28 p. — Tuesday, Nov. 28, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1917—1967

1867 1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

'Quebec on huonommassa asemassa'

Näin sanoi pres. de Gaulle ja sanoi Vietnamin sodan lopettamisen auttavan myös lähi-idän kriisin ratkaisua; Pearson voi antaa tänään lausunnon de Gaullen puheesta

Pariisi. — Ranskan presidentti Charles de Gaulle esitti maanantaina täällä syytöksen, että Canadan liittohallitus suhtautuu puolueellisesti ranskalais-canadalaisiin, ja että ranskalais-canadalaisia pidetään muita canadalaisia "huonommassa asemassa". Hän esitti mielipiteensä suuressa haastattelutilaisuudessa ja palautti siellä kirjeenvaihtajien mieleen viime kesäkuussa Quebeciin tekemänsä vierailun, jonka aikana hän sanoi tehneensä kaiken näkemänsä ja kokemansa perusteella yhteenvedon, minkä hän Montrealin puheessaan puki huudahdukseksi "Vive le Quebec libre" (Eläköön vapaa Quebec).

Tämän puheen johdosta esitti Canadan pääministeri Lester B. Pearson julkisen moitelausuntonsa minkä takia presidentti de Gaulle peruutti virallisen Ottawan vierailunsa ja lähti ennen määräaikaa takaisin Ranskaan.

Maanantaisessa haastattelutilaisuudessa presidentti de Gaulle kehoitti nostamaan Quebecin "itsenäisen valtion asemaan, ollakseen oman olemassaolonsa herrana".

"Luonnollisesti Quebecin valtion tulee vapaasti ja tasa-arvoisuudessa laatia yksityiskohtaiset suunnitelmansa yhteistoiminnasta muiden canadalaisten kanssa — ja torjua samalla Yhdysvaltain invaasion (maahanhyökkäyksen", sanoi de Gaulle.

Syytettyään, että Ottawan hallitus on saattanut ranskalais canadalaiset muita "huonompaan asemaan" presidentti de Gaulle sanoi liikutetulla äänenpaineella, että Ranska ei tule koskaan enää jättämään oman onnensa nojaan "hyljättyjä lapsiaan" Canadassa.

Haastattelutilaisuudessa oli noin tuhat kirjeenvaihtajaa eri puolilta maailmaa. Presidentti de Gaulle kiinnitti huomiota myös Quebecin rajojen ulkopuolella, erikoisesti New Brunswickissa oleviin ranskalaisiin sanoen:

"Minä ajattelen erikoisesti New Brunswickin 250,000 acadiansia, jotka ovat myös säilyttäneet ranskankielensä . . ."

(Quebecin pääministeri Daniel Johnson sanoi viime viikolla Quebecissa, että hän menee pian Pariisiin osallistuakseen kokouksiin Ranskan hallituksen edustajain kanssa.)

Presidentti de Gaulle kiinnitti huomiota siihen, miten Ranska valtasi St. Lawrencen laakson ja miten Ranska vetäytyi sitten sieltä pois. "Nyt Ranskan kansa, mikä on osa omasta kansastamme, ilmaisee siellä itsensä", sanoi presidentti de Gaulle. "Elinvoimaisuuden ja uskollisuuden ihme," mikä on pitänyt tätä upotettuna olevaa kansaa pinnalla, "on lisännyt kansan lukumäärää, jotta se on voinut pitää lujasti puoliaan anglo-saksista tulvaa vastaan".

Hän suositteli Canadan valtiomuodon täydellistä uudistamista niin, että Quebec korotettaisiin "itsenäisen valtion asemaan (mikä) olisi oman kansallisen olemassaolonsa herrana kuten muutkin maat kautta maailman." Hän käytti puheessaan "valtio" eikä "kansa" nimitystä.

Samassa haastattelutilaisuudessa presidentti de Gaulle arvosteli myös Yhdysvaltain kansainvälistä rahayksikköpolitiikkaa suositellen kultakantaan palaamista maailman markkinoilla. Hän antoi murskaavan ei-lausunnon Britannian pyrkimykselle päästä yhteismarkkinajärjestön jäsenyyteen ja selitti, että Israelin hyökkäyksen jälkiä ei voida korjata lähi-idässä ellei ennen sitä lopeteta Yhdysvaltain hyökkäyssotaa Vietnamia vastaan.

Ottawa. — Ulkoministeri Paul Martinin, joka toimi pääministeri Lester B. Pearsonin [illegible] v.t. pääministerinä, sanoi presidentti Charles de Gaullen haastattelun johdosta maanantaina alahuoneen istunnossa, että liittohallitus ei salli ulkomaiden sekaantumista Canadan asioihin.

Hän toisti tämän saman lausunnon alahuoneen istunnon ulkopuolella sanomalehtien kirjeenvaihtajille, mutta kieltäytyi keskustelemasta asiasta sen enempää ennen kuin hän saa tilaisuuden tutustua yksityiskohtaisemmin de Gaullen lausuntoihin, kuten mr. Martin selitti.

Lontoon vierailulta maanantaina kotiutunut pääministeri Pearson kieltäytyi antamasta asiasta mitään lausuntoa. Hän sanoi yhtyvänsä mr. Martinin aikaisemmin asiasta antamaan lausuntoon, lupasi tutkia kotonaan de Gaullen lausuntoja ja sanoi, että hän antaa tänään, tiistaina, lausunnon alahuoneen istunnossa, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

VIIME TIEDOT

Ateena. — Huolimatta siitä, vaikka maanantaina kerrottiin Turkin ja Kreikan välisen jännitystilanteen huojentuneen sillä pohjalla kun Kreikka vetää Kyprokselta pois noin 12,000 sotilasta, jotka Turkin selostusten mukaan ovat "laittomasti" siellä. Ateenassa ilmoitettiin tiistaiaamuna, että Turkin laivasto on uhkaavasti lähestynyt Kyproksen rannikkoa Nikosian lähettyvillä.

Toronto. — Ainoastaan Quebecin pääministeri Daniel Johnson kiinnitti "Huomisen liittovaltion konferenssin" ensimmäisen päivän istunnossa huomiota maan perustuslaillisiin ongelmiin esittäen vaatimuksen, että uuden perustuslain tulee pohjautua "kahden kansan" periaatteeseen. Toiset pääministerit kiinnittivät enemmän huomiota taloudellisiin asioihin ja Manitoban pääministeri Manning ilmaisi idihkomielisen anglo-saksisen kannan, jonka mukaan ranskalais-canadalaisilla ei ole mitään valittamisen aihettakaan. Tämän nelipäiväisen kokouksen tiistaisessa (toisen päivän) istunnossa pitäisi keskusteltaman pääasiassa ranskan ja englannin kielen välisistä suhteista.

Washington. — Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara jää pois toimestaan. Samalla kertaa tiedoitettiin presidentti Johnsonin ehdottaneen, että mr. McNamara hyväksyttäisiin Maailman pankin uudeksi presidentiksi. Ehdotus on alistettu 107 jäsenmaan hallituksen hyväksyttäväksi.

Mr. McNamara, joka on ollut avainasemassa Vietnamin sotakysymyksessä, on viimeaikoina joutunut useita kertoja vastatusten USAn yleisesikunnan kanssa jääden useita kertoja alakynteen korkeimman upseeriston vaatiessa Vietnamiin enemmän asevoimia, mitä mr. McNamara olisi halunnut sinne lähettää. Mitään merkkejä ei ole saatu siitä, että mr. McNamaran sivuun jääminen ennakoisi USAn hallituksen Vietnam-politiikan muutosta.

24 kreikkalaista tuomittu jälleen

Salonika. — Sotaoikeus tuomitsi lauantaina 24 henkilöä syytetiynä salajuonesta sotilasjuntan siviilipääministerin Constantine Kolliasin murhaamiseksi. Kaksi syytetyistä sai elinkautisen tuomion.

Viisihenkinen tuomioistuin langetti raskaimmat tuomiot kuin mistään niistä kuudesta joukkotuomioista jotka on mätkitty Kreikassa sen jälkeen kun armeijan oikeisto otti vallan huhtikuun 21 päivänä.

Tuomioistuin neuvotteli 10 tuntia yhdeksän päivää kestäneen kuulustelun jälkeen.

Christos Moschau, 54, ja Constantine Verros 49, tuomittiin elinkautiseen vankeuteen. Heitä syytettiin että olivat sen ryhmän johtajia jonka väitetään ottavan määräyksiä pannaan julistetulta Kreikan kommunistipuolueelta.

Poliisit syyttivät että ryhmä aikoi räjäyttää joen voimalaitoksen mikä varaa sähköä Salonikan Kansainväliseen juhlaan, jonka mr. Kollias avasi syyskuun 2 päivänä ja senjälkeen heittää pommeja hallitusvirkailijoiden joukkoon.

Weir valittiin toryjohtajaksi Manitobassa

Winnipeg. — Tieministeri Walter Wier valittiin lauantaina Manitoban konservatiivipuolueen johtajaksi ja maakunnan tulevaksi pääministeriksi.

Mr. Wier, 38, nuorin neljästä jotka tavoittelivat johtajan paikkaa, voitti lähimmän kilpailijansa, joka oli yleinen syyttäjä Sterling Lyon äänin 280—183, kolmannessa ja viimeisessä äänestyksessä ja tuli Duff Roblinin seuraajaksi Manitoban konservatiivien päämieheksi.

Johtajakokous kutsuttiin sen jälkeen kun mr. Roblin erosi pääministerin virasta viime syyskuussa, kansallisen konservatiivipuolueen kokouksen jälkeen Torontossa. Hän oli vakuuttanut jättävänsä maakunnallisen virkansa yhtyessään kansalliseen johtajakilpailuun, jos voittaa eli ei puolueen johtajan paikan.

Robartsin kutsuma liittovaltio-konferenssi alkoi maanantaina

Kokoukseen osallistuu kahdeksan pääministeriä Canadan 10:stä maakunnasta sekä liittovaltion tarkkailijat

Toronto. — Ontarion pääministeri John Robartsin aloitteesta kutsuttu Canadan maakuntien pääministerien konferenssi, mikä tunnetaan Confederation of Tomorrow Conference (Huomisen liittovaltion konferenssin) nimellä, alkoi maanantaina Torontossa.

Kokoukseen osallistuu kymmenestä maakunnasta kahdeksan pääministeriä, sekä alemman portaan edustajat British Columbiasta ja Manitobasta ja liittohallituksen johtavia tarkkailijoita.

B. C:n pääministeri W. A. C. Bennett kieltäytyi tulemasta tähän "Huomisen liittovaltion konferenssiin" missä keskustellaan, tai pitäisi keskusteltaman niistä perustuslaillisista muutoksista, mitä tarvitaan Canadan valtiollisen yhtenäisyyden säilyttämiseksi uudelle 100-vuotistaipaleelle lähdettäessä. B. C:n edustajaksi tuli tähän kokoukseen työväenvastaisista lakiehdotuksistaan tunnetuksi tullut prokuraattori Robert Bonnerin johtama valtuuskunta.

Manitobasta tuli pääministerikysymyks ratkaistuksi vasta viikon vaihteessa, jolloin entinen hautaantoimittaja ja maantieministeri 38-vuotias Walter Weir tuli valituksi konservatiivipuolueen maakuntajaoston johtajan toimesta eronneen pääministeri Duff Roblinin tilalle. Manitoban valtuuskunnan johtajana toimii Huomisen liittovaltion konferenssissa 60-vuotias Gurney Evans.

Muista maakunnista on pääministerin johtamat valtuuskunnat: Nova Scotiasta konservatiivien "vesurimiehen" tittelin aikaisemmin kantanut pääministeri Ike Smith, joka tuli maakunnalliseksi puoluejohtajaksi sen jälkeen kun Robert Stanfieldista leivottiin konservatiivien kansallinen johtaja.

Saskatchewanista tuli pääministeri Ross Thathcher, joka haluaa mainostaa itseään Canadan no. 1 "sosialismin vastustajana". Hän on liberaali.

Newfoundlandista tuli liberaalipuolueen hallituksen pääministeri Joey Smallwood, jonka sanotaan olevan valmiina menemään minne tahansa, missä hän voi maakuntaansa mainostaa.

Quebecia edustaa konservatiivisen Union nationale-puolueen pääministeri Daniel Johnson joka sanoo kannattavansa "Kahden kansan" periaatteen tunnustamista Canadan liittovaltion uusissa perustuslaillisissa suhteissa.

Albertaa edustaa äärioikeistolaisesta ohjelmastaan tunnetun Social Credit puolueen pääministeri Ernest Charles Manning, joka tunnetaan muualla Canadassa ehkä parhaiten "medicaren" vastustamisesta sekä seuraavasta lausunnosta: "Pahin mitä on Canadalle koskaan tapahtunut, oli puuvajan menetys" tarkoittaen hän tällä sitä aikakautta, jolloin pojille annettiin kuritusta puuvajassa.

New Brunswickia edustaa liberaalipuolueen muodostaman hallituksen pääministeri Louis Joseph Robichaud joka vaatii enemmän apua oman maakuntansa talouselämän kehittämiseksi ja vastustaa separatismia kuten hän selittää.

Prince Edward Islandia edustaa Canadan nuorin pääministeri, 33-vuotias Alexander Bradshaw Campbell, liberaali hänkin, joka on usein korostanut, että Canadan liittovaltioa vaarantaa köyhien ja rikkaiden maakuntien välinen juopa.

Isäntänä tässä Huomispäivän liittovaltion konferenssissa toimii Canadan väkirikkaimman ja muutenkin rikkaimman maakunnan, Ontarion pääministeri John Robarts, joka on viimeksikuluneitten kuukausien aikana kiinnittänyt erikoishuomiota kansallisiin ongelmiin korostaen, että hänellä on parhaat mahdollisuudet päästä yhteisymmärrykseen Quebecin nykyisen pääministerin, mr. Johnsonin kanssa.

Yleisenä käsityksenä onkin, että juuri kahden viimeksimainitun miehen välisistä siirroista ja heidän välillään mahdollisesti kehittyvillä sopimuksilla tulee olemaan ratkaiseva merkitys tämän konferenssin kulkuun.

Liittohallitus, mikä suhtautui nyrpeän kielteisesti siihen kun yksi maakunta (Ont.) kutsui kansallisen kokouksen liittovaltion tulevaisuus kysymyksiä käsittelemään, on kieltäytynyt lähettämästä Torontoon tarkkailijaa korkeampaa edustusta selittäen, että täten vältetään liitto- ja maakuntahallitusten välinen käsikapulan veto.

Toisaalta on kuitenkin esitetty epäilyjä, että jos Huomispäivän liittovaltion konferenssissa päästään jonkinlaiseen sopimukseen perustuslain uudistamisasiasta, se voi riistää liittovaltion aloitteenteon asiasta ja pakottaa keskushallituksen joko enemmän tai vähemmän seuraamaan maakuntien johtoa asiassa.

Älköön myytäkö aseita USAlle, Canadan naiset

Lontoo. — Älköön Canadasta myytäkö Yhdysvalloille aseita ja muita sotatarvikkeita Vietnamiin vietäväksi sanotaan kirjeessä, jonka Canadan pääministeri Lester B. Pearson sai täällä perjantaina.

Kirjeen oli lähettänyt Voice of the Women-niminen järjestö ja sen allekirjoittajana oli mainitun naisjärjestön presidentti mrs. Kathleen Macpherson.

Torontossa toimivan poliittisen tiedemiehen C. B. Macphersonin aviopuoliso, 54-vuotias mrs. Macpherson, aikoi lähteä viikko sitten maanantaina Voice of the Women järjestön edustajana Hanoihin, Pohjois-Vietnamin pääkaupunkiin.

Matkan järjestäjältä, Union of Vietnamees Women-järjestöltä saapui kuitenkin sähke matkan peruuttamiseksi siksi kun "Amerikan lentokoneet pommittavat ja tulittavat raa'asti Hanoin kaupunkia", minkä vuoksi vietnamilaisnaiset eivät voi taata mrs. Macphersonin turvallisuutta Pohjois-Vietnamin pääkaupungissa.

Canadan naisten mr. Pearsonille lähettämässä kirjeessä kehoitetaan pääministeriä "julkisesti tuomitsemaan siviilien pommituksen sekä napalmin ja ihmisiä vastaan suunniteltujen (sirpale) pommien käytön."

Mrs. Macpherson kertoi viikon vaihteessa Torontossa, että hän aikoi viedä Hanoin kaupunkiin Voice of the Women-järjestön jäsenten valmistamia lasten vaatteita ja erinäisiä lääkintätarpeita.

VAPAAEHTOISEN LIITON KAUTTA LUJEMPI CANADAN ITSENÄISYYS

Tällaista perustuslaillista kokousta suosittelee Canadan kommunistinen puolue Toronton "liittovaltiokokoukselle"

Toronto. — Torontossa eilen, maanantaina kokoontuneelle "Huomisen liittovaltion konferenssille" — Confederation for Tomorrow — on Canadan kommunistinen puolue esittänyt lausunnon, missä suositellaan tasapuolisesti ranskalaista ja englantilaista Canadaa edustavan perustuslakia säätävän kansankokouksen järjestämistä, tarkoituksena ollen uuden perustuslain laatiminen Canadan kummankin kansan tasa-arvoisuuden pohjalla.

Tässä mielenkiintoisessa lausunnossa sanotaan:

Huomisen liittovaltio-konferenssin täytyy kohdata Canadan menneisyyttä ja nykyisyyttä koskevat tosiasiat, jos mieli palvella Canadan tulevaisuutta.

Kuten kaikki tietävät, Canada koostuu maakunnista. Mutta tunnustamatta on vielä se että Canadan muodostaa kaksi kansaa. Kansakunta ja valtakunta edustavat kahta erilaista käsitettä. Kansakunnan muodostaa mikä tahansa vakiintunut kansa, millä on oma kielensä, alueensa, talouselämänsä ja fysikaalisen olemuksensa tulkitseva kulttuuri. Yhden valtakunnan rajojen sisällä voi olla useampi kuin yksi kansa.

Kummallakin Canadan kansalla on kaikkien kansojen perustavaa laatua oleva demokraattinen oikeus — itsemääräämisoikeus, tahtoo sanoa, oikeus järjestää omat asiansa oman tahtonsa mukaisesti.

Tästä ei johdu, että meidän kahden kansamme tulee näistä syistä erota toisistaan. Ne voivat ja me toivomme niiden menettelevän siten, käyttää itsemääräämisoikeuttaan siten, että sopivat uudesta liitosta yhteiseksi edukseen. Mutta tämä on tehtävä kummankin kansan vapaasti ilmaiseman tahdon perusteella.

Tämä uusi liittoperusta on saatava uuteen perustuslakiin. BNA laista se puuttuu. Se (BNA Act) käsittelee Quebecia vain maakuntana, eikä ranskalaisen Canadan kotimaana. Siksi kun asia on näin, se ei luo perustaa jonka pohjalta englantilaisen Canadan yhdeksän maakuntaa voi tehokkaasti olla Quebecin kanssa yhteistoiminnassa yhteisten etujensa hyväksi.

Huomisen liittovaltion konferenssi voisi ottaa ensimmäisen tarpeellisen askeleen tätä tavoitetta kohti. Se voisi suositella perustuslaillisen kansankokouksen perustamista ranskalaisen ja englantilaisen Canadan yhdenlaisen valitun edustuksen perusteella. Kahden kansan edustajat voisivat sellaisessa kansankokouksessa neuvotella täysin tasa-arvoisena uudesta perustuslaista.

Sellaiseen uuteen perustuslakiin pitää liittyä oikeuksien laki, mikä takaa siviilioikeudet kaikille kansalaisille, sisältyen siihen se, että englantilaisessa Canadassa oleville ranskankielisille yhdyskunnille myönnetään ne samat oikeudet, mistä englantilais-canadalaiset nauttivat jo ranskalaisessa Canadassa. Uudessa perustuslaissa määriteltäisiin ne valtuudet, mitkä kumpikin kansa haluaa jättää liittohallituksen valvontaan. Se tulisi tekemään liittohallituksen rakenteeseen sellaiset muutokset, että ne takaisivat kummankin kansan oikeudet.

Sellaisen uuden perustuslain laatiminen ei ole helppo tehtävä. Mutta sen vastaehtona on Canadan hajoaminen. Erilleen repäistynä kummankin kansan asukkaille tulisi vaikeammaksi vapautua Yhdysvaltain poliittisesta, taloudellisesta ja sotilaallisesta yliherruudesta.

Jos Huomisen liittovaltio-konferenssi ei huomioi näitä perustuslain uudistuksen tarpeita, josta siitä tulee vain uusi maakuntien pääministerien konferenssi, missä yritetään keinotella niille jotakin etuisuuksia kansan muiden osien kustannuksella, se tullaan historiassa muistamaan uutena suurena yleisön harhauttamisyrityksenä.

Jos konferenssi täyttää vastuuvelvollisuutensa ja suosittelee perustuslaillisen kansankokouksen muodostamista, silloin se valaisee tien lujempaa yhtenäisyyttä kohti mitä Canadassa on koskaan ollut.

Ranskalais-canadalaiset pääsevät silloin isänniksi omaan taloonsa.

Englantilainen Canada pääsee vapautumaan liitto-maakuntahallitusten finanssi-viidakko-suhteista, avaten tien opetuksen, sairaushuollon, asuinrakennusten ja paremman sosiaalihuollon rahoittamiseksi asianmukaisen, keskitetyn verotusjärjestelmän puitteissa, suuryhtiöiden verottamiseksi niin, että ne joutuvat maksamaan kauan odotettujen reformien kulut.

Vanhojen hajoittavien seikkojen jäätyä niiden taakse, ranskalaisen ja englantilaisen Canadan työtätekevät voisivat silloin entistä paremmin yhteisvoimin taistella rauhan, itsenäisyyden, kansanvallan ja sosiaalisen edistyksen puolesta niin että maastamme tulisi todella "toivon maa kaikille työtätekeville".

YLI 150 KUOLLUT TULVAN JOHDOSTA

Lissabon. — Sadetulvat ja pyörremyrskyt hävittivät tuhansia koteja keski Portugalissa lauantai-iltana ja sunnuntaina, tappaen melkein 250 ihmistä.

Useita kuoli talojen hajotessa tulvan johdosta ja toisia hukkui alankopaikkojen tulva-alueilla. Sisäministeri Alfredo Rodrigues dos Santos kertoi uutistoimistolle sunnuntaina, että raportit hävitysalueelta osoittavat että "on hyvin lähelle 250 kuollut".

Toiset virkailijat kuitenkin sanoivat että luku oli "varovainen ja aikainen", ja että määrä voi olla korkeampi. He sanoivat että lähes 250 ruumista oli jo löydetty.

Rautatieliikenne oli lamassa tulvien seurauksena ja vähintään 100,000 puhelinta tällä ympäristöllä oli käyttökelvottomana. Satoja autoja ajelehti tiettymättömissä.

Alfredo Carvalho, kuorma-autonajuri, kertoi pelastaneensa kaksi tyttöä, 17 ja 9 v. Odivelassa, ja sitten tulvavedet syöksyivät autoon, upottaen sen. "He kuolivat istuessaan minun vieressäni", sanoi hän.

Punainen Risti, sotilasvirkailijat, palokuntalaiset ja muut pelastustyöläiset tekivät työtä koko sunnuntaipäivän hakien hävityksen keskeltä surmansa saaneita ja loukkaantuneita.

"ESTATES-GENERAL" TUKEE QU. ITSENÄISYYTTÄ

Montreal. — Neljä päivää kestänyt Canadan ranskalaisten "Estates-General" konferenssi, mihin osallistui Canadan ranskalaisia eri puolilta Canadaa ja erikoisesti Quebecista, hyväksyi viikon vaihteessa voimakkaasti "kansallishenkisiä" päätöslauselmia, jossa kokousväki suuren enemmistön voimalla asettui kannattamaan Quebecin itsemääräämisoikeutta.

Tämä edustajakokous, mihin oli kuuden kuukauden aikana valittu kaikkiaan 2,245 edustajaa, hyväksyi kokouksen alkupuolella tärkeän päätöslauselman, missä tähdennetään, että Quebecin ranskalaisilla on oikeus valita itselleen oman mielensä mukainen perustuslaki.

Samalla kertaa kokous teki täysin tiettäväksi, minkälaista perustuslakia se kannattaa.

Kokouksessa annettiin hyväksyminen lukuisille ehdotuksille joiden perusteella Quebecista tulisi itsenäinen maa, missä virallisena kielenä olisi ranskan kieli, ja missä liikelaitosten tulisi pitää voittonsa, reservinsä ja varansa Quebecissa ja sijoittaa ne Quebecin talouselämän kehittämiseksi.

Tämän kokouksen osanottajain katsantokannan mukaan itsenäistyvä Quebec liittyisi YK:n jäseneksi, lähettäisi suurlähettiläitä ulkomaille ja ryhtyisi keskustelemaan Labradorin sekä Baffin saaren liittämisestä Quebeciin.

Yleisesti puhuen kokouksessa hyväksytyt päätöslauselmat edustavat kahta perussuuntaa Quebecin tulevasta kehityksestä: Joko Quebecin täysi itsenäisyys, tai liberaalipuolueesta erotetun Rene Levesquen suosittelema Quebecin talousliitto Canadan muun osien kanssa.

Kokouksessa valittiin 33-henkinen vakituinen komitea, joka tulee painostamaan Quebecin lainlaatijakuntaa hyväksymään Estates-Generalin suunnitelmat ja järjestämään lisää tilaisuuksia yleisen mielipiteen edelleen kehittämisen hyväksi. Mainittakoon, että Quebecin hallitus rahoitti Estates-Generalin kokousta $60,000 suuruisella rahamäärällä ja tämä vakituinen komitea tulee anomaan lisää varoja toimintansa edelleen jatkamiseksi.

Kokouksen hyväksymistä päätöslauselmista mainittakoon se, mikä vaatii poistamaan Quebecissa englanninkieli virallisena ja liikemaailman kielenä.

Miltei kaikki päätöslauselmat hyväksyttiin Estates-General kokouksessa 90-prosentin äänienemmistöllä. Yleistä oli, että miltei kaikki Quebecin edustajat olivat yksimielisesti esitettyjen päätöslauselmaehdotusten takana, mutta toisista maakunnista saapuneet edustajistot jakaantuivat tavallisesti puolesta ja vastaan. Oppositiossa olleet toisten maakuntien edustajat esittivät kokouksen aikana ja loputtua valituksia Estates-General konferenssin epädemokraattisuudesta.

Esimerkiksi Manitoban ja Albertan edustajat julkaisivat lauantaina vastalauseensa sen jälkeen kun Quebecin edustajat voittivat 98-prosenttisesti Quebecin itsemääräämisoikeutta koskevassa äänestyksessä.

Kokouksessa hyväksyttiin kaikkiaan 14 päätöslauselmaa, joissa kehoitetaan Quebecia ottamaan huollettavakseen ulkomaisen edustuksen, puolustuskysymykset, liikennekysymykset, kaikki talousasiat, radio- ja televisiotoiminnan, huolto- ja työväenasiat jne.

Tarkkailijat kiinnittivät huomiota siihen, että Rene Levesque sai selvästi suurta kannatusta kokousedustajain taholta.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE-PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
3 kk. 3.00 Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Erotkaamme NATOsta kokonaan

Vaikka ulkoministeri Paul Martin sanoi joitakin päiviä aikaisemmin puhtaasti poliittisiin seikkoihin vedoten, että Canada tulee pitämään NATO-joukkonsa Euroopassa, niin viikon vaihteessa saatiin kuitenkin Ottawasta toinen tieto, minkä mukaan "korkeassa portaassa" keskustellaan Canadan NATO-voimien vähentämisestä kolmanneksella.

Saatujen tietojen mukaan yllämainittu ajatus edustaa korkeassa hallitusportaassa "kompromissia" niiden kesken, jotka yhtäällä vaativat käytännöllisiä toimenpiteitä valtion menojen vähentämiseksi ja toisaalla haluavat ylläpitää mahdollisimman suuria sotavoimia Euroopassa.

Canada ylläpitää Euroopassa 6,000 miestä käsittävää asevoimamäärää ja näiden miesten huollettavia sek neljä eskaaderia käsittävää lentovoimadivisioonaa miehineen ja huollettavineen.

Yleisesti tiedetään, että useat NATO-liiton maat haluavat vähentää yhdysvaltalaisen kenraalin komennuksen alaisena olevia NATO-voimiaan. Ranska on jo vetänyt asevoimansa kokonaan pois NATOsta. Tämä sellaisenaan vaikuttaa myös Canadaan yleensä ja varsinkin niihin canadalaisiin, jotka eivät näe mitään järkisyytä canadalaisten varojen haaskaamisesta hyödyttömään sotaleikkiin — ja "hyödyttömästä" sellaisesta on kysymys sanan varsinaisessa merkityksessä.

Vaatimus NATO:n palveluksessa olevien canadalaissotilaiden kotiuttamisesta on saanut lisäpontta niistä "säästö-puheista", mitä liittohallituksen johtavat ministerit ovat viimeaikoina pitäneet yrittämättäkään tehdä mitään hyödyttömään varustelukilpailuun haaskattavien menojen vähentämiseksi. Esimerkiksi NDP:n kansallinen johtaja, T. C. Douglas on moneen kertaan sanonut, että jos liittohallitus todella haluaa menojaan vähentää ja siten "esimerkkiä" toisille näyttää, silloin pitäisi tuottaa Euroopassa olevat canadalaisjoukot kotiin.

Nyt viikon lopulla Ottawassa tulleissa uutistiedoissa kerrottiin, että samanlaisia ehdotuksia NATO-joukkojemme kotiuttamiseksi on esitetty myös liittovaltion korkeimmassa portaassa. Tähän tietenkin vaikuttaa kaksikin seikkaa: Vastuuntuntoisemmat johtohenkilöt eivät halua poliittista mainettaan pilata tämän hyödyttömän haaskauksen johdosta. Toiseksi on riittävästi merkkejä siitä, että canadalaisvalitsijat voivat kääntää ratkaisevasti selkänsä sellaisille politiikoille ja heidän puolueilleen, jotka kaikista tosiasioista piittaamatta ylläpitävät amerikkalaiskenraalien palveluksessa asevoimiamme Euroopassa.

* * *

Viikonvaihteessa julkaistuissa uutistiedoissa kerrotaan, että Canada käyttää välittömästi Euroopassa olevien asevoimiensa ylläpitämiseksi $150 miljoonaa vuodessa.

Mutta jos kaikki Euroopassa olevat NATO-joukkomme tuodaan kotiin, niin säästö on ilmeisesti paljon suurempi kuin edellämainittu $150 miljoonaa.

Canadassa voitaisiin vastaavassa määrässä supistaa ilmavoimien kalliita harjoituspaikkoja, välineitä ja opettajia; samalla voitaisiin Canadassa vähentää sitä henkilökuntaa, joka tarvitaan Euroopassa olevien asevoimien huoltotyöhön — puhumattakaan niistä säästöistä, mitä saataisiin sitä kun Euroopassa olevien asevoimien taisteluvälineitä huippukalliisiin lentokoneisiin asti ei tarvitsisi enää uusia.

Tämä sellaisenaan osoittaa, että NATO-joukkojemme kotiuttamisesta saataisiin todella sievoiset säästöt.

Toisaalta on muistettava, että jos Canada ja eräät muut jäsenmaat menettelisivät samoin kuin Ranskakin ja vetäisivät asevoimansa pois tästä amerikkalaisten kontrolloimasta sotaliitosta, sillä olisi terveydellistä vaikutus kansainväliseen ilmapiiriin. Sen parempi olisi ainakin meidän mielestämme se, mitä pikemmin saataisiin puretuksi sekä NATO- että Varsovan liitto — ja kun NATO-liitto perustettiin ensimmäiseksi, niin eiköhän sen jäsenmailla ole velvollisuuksia ottaa ensimmäisiä askeleita myös näiden sotatarkoituksessa rakennettujen liittojen purkamiseksi?

Kukaan ei enää usko, että NATO on muka jonkunlainen suojakilpi Neuvostoliiton "hyökkäysvaaraa" vastaan. Piinvastoin meille selitetään nyt asiaa jotenkin tähän tapaan: "Nyt kun Neuvostoliitto on omaksunut rauhallisen rinnakkaiselon ohjelman ja hyökkäysvaara on sitä suunnalta loppunut, on NATO-liitto tullut tarpeettomaksi."

Käytännöllisesti tämä katsantokanta, mikä ilmenee nykyään suurlehtien palstoilla joka päivä, on tunnustus siitä, että "puheet Neuvostoliiton hyökkäysvaarasta ovat olleet suurest liioiteltuja" käyttääksemme vähän muunnetussa muodossa tunnetun amerikkalaisen humoristin, Mark Twainin maailmankuulua lausuntoa.

Selvää tietenkin on se että Washington haluaa väellä ja voimalla pitää NATOn jäsenmaat sotavankkuriensa vetäjinä. Painostus NATO-joukkojen ylläpitämiseksi Euroopassa tulee ensi kädessä Yhdysvalloista.

Ja argumentit asevoimien ylläpitämiseksi Euroopassa kumisevat nykyoloissa tyhjyyttään paljon kuuluvammin kuin aikaisemmin.

Kukaan ajatteleva ja kansainvälisiä asioita seuraava canadalainen ei voi hyväksyä sitä suhtautuva vakavasti esim. ulkoministeri Paul Martinin "perusteluihin" siitä, miksi on canadalaisjoukkoja ylläpidettävä Euroopassa. Tosiasiassa hän "perusteli" kantaansa yksinomaan sillä, että NATO-joukot on ylläpidettävä muka Neuvostoliitosta tulevan hyökkäysvaaran torjumiseksi, mitä satua eivät enää lapsetkaan usko.

Me puolestamme liitymme niihin canadalaispiireihin jotka toivovat ja pyytävät, että liittohallitus suhtautuisi realisella tavalla tähän kysymykseen ja immittaisi, että Canadan asevoimat vedetään pois Euroopasta, ja että Canadan taholta ei enää uusita NATO-sopimusta.

Kirjeitä

IHMINEN VOI OLLA ITSENSÄ VIHOLLINEN

Mikä on ihmisen suurin vihollinen? Sen oma tietämättömyys. Ihmisen ikä on liian lyhyt tunteen oman itsensä.

Erikoisesti juuri niiden joiden hartioilla lepää raskain työ. Kuitenkin ovat he olleet alkutekijöinä mistä kehitys on saanut alkunsa ja vielä tänäpäivänäkin heidän osuudekseen jää raskain työ ja alhaisin elämän taso.

Kuten sanoin, ihmisen ikä on liian lyhyt että hän voisi nauttia työnsä tuloksista. Ruumiin voimat vähenevät muisti, näkö ja kuulo heikkenee, ettei enää voi seurata yleistä kehitystä. Ja jos hän sitten huomaakin omat virheensä, on se jo myöhäistä. Häntä ei enään hyväksytä, tässä kiihtyvässä maailman menossa saman arvoisena toisten joukkoon.

Ja suurin syy siihen että näin on käynyt on hänen oma tietämättömyytensä. Vielä tänä päivänäkin ilmenee suuri ero ihmisen ja ihmisen välillä. Luonto on tarjonnut meille kaikille elämän yhtäläisyyden mutta olemme itse luoneet nuo raja-aidat ihmisten välille joita edelleenkin ylläpidämme. Me voisimme sen lopettaa mutta emme tiedä miten. Riitelemme keskenämme ja kannatame vihaa joka lopuksi johtaa sotiin jossa murhaamme toisiamme, omaksi vahingoksemme.

Tuleeko tämä edelleenkin jatkumaan vai saavuttaako ihminen kehityksen jossa kaikki ovat saman arvoisia, vai tuleeko tuo ihmisen kehitys tuhoamaan itsensä?

Tämä on kysymys johon on vaikea löytää vastausta.

Me monesti syytämme yksilöitä kuten teki Saksan kansakin Hitleriin nähden ja Hitler oli vain yksi mies. Tänään me syytämme presidentti Johnsonia ja hänkin on vain yksi mies tuosta kaksi miljoonaa käsittävästä kansasta joten syy lankeaa koko Amerikan kansan päälle. Tähänkin on suurin syy ihmisen kehityksen puute.

Sodilla ei ihmisten elämää voida parantaa, päinvastoin, sillä tuhotaan ihmisten työtä ja ihmisiä itseään, tapahtuupa se omassa maassa tai rajojen ulkopuolella. — I.S.

* * *

OIKAISUA

Vapauden 50-vuotisjuhlanumerossa ilmenee Port Arthurin sivuliikkeeseen nähden virheellisiä kohtia. Siinä sanotaan A. T. Hillin olleen sen liikkeenhoitajana vuodesta 1938 lähtien.

Minä olin Vapauden päätoimittajana v. 1934 alkaen niin kuin sanotaan aivan vierellä. Minä lähdin sieltä huhtikuussa 1939. Olin CSJn keskusvirastossa alkuunpanemassa Canadan suomalaisten historian ainehistoa kokoamisen yleismaallisesti ja siinä yhteydessä kävin useissa keskuksissa tietojen hankinnan ja opiskelutyön avustamisessa. Mutta sitten yhdistettiin arkiston hoito Vapauden toimituksen yhteyteen. Port Arthuriin kylläkin tulin v. 1939 lopussa uudestaan, mutta olin sidottu metsätyöläisten järjestämiseen ja muihin tehtäviin seuraavien sotavuosien ajalla, ollen työssä useiden metsäyhtiöiden kämpillä ja metsätyöläisten union uudelleen järjestelyä suorittaen kirvesmiesten veljesliiton yhteyteen liitytyä. Sodan jälkeen eli v. 1946 talvella minut valittiin metsämiesunion Port Arthurin piirin sihteeriksi, jossa toimessa kuljin union nimessä virallisesti metsämiesten järjestämiseksi.

Siinä tehtävässä ollessani oli minulla matkassa Vapauden kirjallisuutta ja välineitä, sekä erikoisesti huolehdin Fort Williamin ilmoitusten kokoamisesta.

Mutta sivuliikkeen hoitajana oli Jack Koski vuoteen 1940 asti, jonka jälkeen tuli siihen tehtävään Tyyne Sillman. Hänen käydessä Suomessa v. 1949 hoiti sillä aikaa liikettä Lily Sandstrom. Minä tulin tehtävään v. 1950 talvella ja kun minä kävin Euroopanmatkalla kesällä v. 1954, niin oli liikkeen hoidossa Helen Espeland. Toisen kerran Euroopan matkalle hommatessani yritin päästä vapaaksi, mutta ei tähän ole vielä ketään saatu.

Toverillisesti tervehtien A. T. Hill.

Se antaisi meille heti huomattavan rahasäästön, mitä voitaisiin käyttää vaikkapa kansallisen sairaushuollon rahoittamiseksi ja toiseksi vetäisi Canadan kansakuntana aktiivisten rauhanpuolustajain riveihin, mitkä pyrkivät kaikkien sotaliittojen purkamiseen sekä yleisen ja täydellisen aseistariisumisopimuksen allekirjoittamiseen.

ASIANAISEN MIELIPIDE

Monet ystäväni täällä ovat kehoittaneet minua lausumaan mielipiteensä sen Vapauden asian johdosta, ja ovat yleensä sitä mieltä, että sen suurentaminen ei ole niin tärkeä, jos ei se kerran mene entisillä voimilla. Mieluimmin luopuisimme lauantaina numerosta, jos perjantain lehti olisi vähän suurempi.

Mitä tulee ilmoitusten lisää hankkimiseen, niin siitä on hyvin vähän toiveita, samoin kuin on paikkakunta kirjeiden suhteen, ne jotka ennen osasi kirjoittaa, nukkuvat jo nurmen alla ja uusia kynäilijöitä tulee vähän. Ja uusia tilauksia ei saa juuri mistään. Jos se tulisi kaksi päiväiseksi ja vaikkapa $9.00 vuosimaksulla, niin sitten ehkä voisi vielä yrittää uusia tilauksiakin.

Siellähän te paremmin tiedätte mitä tehdä.

Whitefish — ja Beaver Lakelta.

Kirj .Elin.
Whitefish, Ont.

* * *

RUNSAUDEN PULA

Suomen lehtiä selatessa putkahti sieltä esiin eräs huvittavan surullinen tapaus, joka nyt tarjoillaan seuraavassa. Se osoittaa, että "suo siellä, vetelä täällä", kuten sananlaskukin sanoo.

Syksyllä kun työttömyys uhkasi ja kansa kääntyi viranomaisten puoleen kysyen mistä nyt särvintä on saatavana, heitä neuvottiin menemään tutustumiskäynnille isänmaan syliin, eli poimimaan puolukoita, joita on metsät täynnä. Kansa noudatti kehoitusta ja nyt on kaikki muut paikat niitä täynnä paitsi metsät.

Varovaisen arvion mukaan on Kainustakin kerätty 2,000 tonnia puolukoita, joista suurin osa menee ulkomaille, vaikka sen ei sanottu maksujen puolesta olevan kovin edullista. Jutussa kerrotaan etenkin tanskalaisten olleen niin vaativia ostajia, että heitä varten olisi puolukat jopa pitänyt kiilloittaa. Saksasta palautettiin osa Suomesta lähetettyjä puolukoita koska joukossa on ollut paljon roskia ja muita käyttöön kelpaamattomia marjoja. Helsingissä ja Turussa kerrotaan olevan paljon jälelle jäänyttä huonolaatuisia puolukoita.

Joku pakinanikkari veisteli, että kansa on lähettänyt yli omien tarpeidensa jääneet puolukat niille virkailijoille, joiden kehoituksesta tämä kansanvaellus puolukkametsiin tehtiin. Samaiset kehoittajat lähettelevät nyt kuuleman mukaan lahjapaketteja sukulaisilleen ja ystävilleen, joten jos tänne alkaa ilmaantua puolukoita sisältäviä lahjapaketteja johtuu se vaan suuresta ylijäämästä.

Hyväähän se puolukka on, mutta liika on liikaa, vaikka se olisi mitä.

Juttutupa.

Tässä osastossa julkaistavien kirjoitusten ajatukset ovat kirjoittajien omia mielipiteitä, joiden ei tarvitse tulkita lainkaan Vapauden kantaa p.o. asioista.

Russellin sihteeri pidätettiin Suomessa

Helsinki. — Bertrand Russell-säätiön amerikkalainen sihteeri Ralph Schoenman saapui 21 pnä Amsterdamin vuorokoneella Helsinkiin, missä hänet passittomana pidätettiin. Ralph Schoenman jolta USA:n hallitus oli peruuttanut passin Pohjois-Vietnamiin tehdyn matkan takia yritti 20. pnä päästä Tanskaan missä samana päivänä alkoi ns. Russell-tribunaalin istunto Vietnamissa suoritetuista sotarikoksista. Passittomasta Schoenmanista uhkaa tulla lentävä amerikkalainen, sillä Hollanti lähetti hänet edelleen Helsinkiin.

Tanskan hallitus oli etukäteen ilmoittanut, ettei se ota vastaan Schoenmania vaikka se muuten perui aikaisemman tribunaalipitokieltonsa. Schoenman lennätettiin Kööpenhaminasta Amsterdamiin, missä häntä niin ikään ei haluttu ottaa vastaan, vaan lähetettiin edelleen Helsinkiin.

Ralph Schoenman saapui Helsinkiin kello 13,40 vuorokoneella ja työnnettiin lyhyen keskustelun jälkeen kentälle ajettuun poliisiautoon. Seutulan kenttäpoliisi esti "ylempää tulleen määräyksen" perusteella lehdistön ja TV:n edustajilta pääsyn kenttäalueelle eikä Schoenmannilla näin ollen ollut mahdollisuutta vedota julkiseen sanaan — oikeus joka suodaan rikollisillekin.

Poliisi-instanssit vierittivät haastattelukiellon syyn toinen toisilleen. Helsingin rikospoliisin, jonka suojaan passittomat "tavallisen käytännön mukaan" tuodaan Schoenmania ei sijoitettu. Kaikesta päätäen Schoenmanin säilöönoton takana oli passipoliisi, jonka virkailija, passintarkastaja Theodor Hofmeister lienee ollut operaation takana. Schoenmanin ilmoitettiin myöhemmin olevan huoltopoliisin suojissa. Hänet passitetaan takaisin Amsterdamiin.

Kansanedustaja Hertta Kuusinen:

UUSI ISÄNMAALLISUUS YMMÄRTÄÄ MYÖS MUITA KANSOJA

Helsinki. — Valtiollisen itsenäisyytemme täyttäessä 50 vuotta meille tarjoutuu erinomainen tilaisuus tarkastella kansamme lähimenneisyyttä sekä siihen perustuen arvioida sen asemaa ja tulevaisuutta. Tällaiseen tutkiskeluun on todella aihetta ja meille työväenliikkeen ihmisille on erityisen tärkeää se, että kansamme vaiheet saavat tosiasioihin perustuvan valaistuksen, lausui kansanedustaja Hertta Kuusinen viime lauantaina itsenäisyysjuhlassa Mikkelissä. — Silloin selkenee myös sellaisten käsitteiden sisältö, kuin isänmaa, isänmaallisuus, itsenäisyys. Moni väärinkäsitys, tahallinen tai tahaton vääristys niiden tulkinnassa, historiankirjoituksessa ja ihmisten asennoitumisissa voidaan oikaista.

Marraskuun tapahtumat Venäjällä, joille historia on antanut nimen Lokakuun suuri sosialistinen vallankumous, alkoivat uuden vaiheen ihmiskunnan historiassa myös kansallisen vapausliikkeen osalta. Eräänä ja varsin havainnollisena esimerkkinä siitä on juuri oman kansamme valtiollinen itsenäisyminen, jolle Lokakuun vallankumous loi toteutumisen edellytykset. Siirtyiväthän valtiollisen johdon ohjakset silloin Venäjällä sen puolueen käsiin, joka oli varauksetta asettunut kansojen itsemääräämisoikeuden kannalle aina niiden valtakunnanyhteydestä eroamiseen saakka. Voimakkaimmin oli tätä asiaa ajanut ja aivan erityisesti Suomen kansan oikeuksia puoltanut V. I. Lenin ja hän oli myös nuoren neuvostovaltion ensimmäinen mies.

Työväenpuolueemme edustajat eivät suotta vedonneet siihen, että nyt oli tullut tilaisuus toteuttaa Suomen itsenäisyys yhteisymmärryksessä ja sovinnossa neuvostohallituksen kanssa.

Niin sokaistuneita olivat oman kansan tyytymättömyyden ja Venäjällä tapahtuneen sosialismin voitonkin johdosta omat porvarilliset vallanpitäjämme, etteivät halunneet tätä ymmärtää.

Kun sisällissota puhkesi niin Kansanvaltuuskunta oli itsenäisen maan työväenhallitus ja toimi sellaisena kaikilla aloilla.

Historian väärinselittäminen ja väärinymmärtäminen johtaa kohtalokkaisiin virheisiin. Sen vuoksi onkin tavattoman tärkeää selvittää, mitä todella on tapahtunut.

Me kansandemokraatit vasemmistolaisen työväenliikkeemme perinteiden jatkajina olemme mukana itsenäisyyden 50-vuotisjuhlien vietossa. Mutta meille eivät ole tärkeintä juhlat, ei hymistys, vaan itse asia. Meille on tärkeintä että on syntämässä uusi, uudistunut, selkiintynyt isäänmaallisuus. Tähän uuteen isänmaallisuuteen kuuluu myös se, ettei sitä koeta vihamielisyytenä tai välinpitämättömyytenä toisia kansoja kohtaan. Moni kansa elää tällä hetkellä historiallisesti ottaen samoja vaiheita kuin me 50 vuotta sitten tai ei ole niinkään pitkällä vapautensa ja itsenäisyytensä saavuttamisen tiellä.

Suomalaisten itsenäisyysajatteluun sisältyy tänä päivänä rauha ja ystävyys kansojen kesken, kaikkien kansojen vapauden puolustaminen, inhimillisten ehtojen luominen omille kansalaisillemme tässä maassa ja koko ihmiskunnalle maailman mitassa.

Nälänhätä pahenee Kaakkois-Aasiassa

Singapore. — Kaakkois-Aasian nälkäiset miljoonat ovat uusien koettelemusten edessä, sillä tulvat, kuivuus ja sota ovat tuhonneet suuren osan riisisadosta.

Hinnat ovat kohonneet koko ajan samalla kun laatu on huonontunut. Hallitukset ovat alkaneet säännöstellä riisin myyntiä ja jakelua. Thaimaassa, joka on yksi koko Kaakkois-Aasian päätuottajista, saatiin poikkeuksellisen huono sato monsuunisateiden ja myöhemmin kuivuuden vuoksi. Hintojen kurissapitämiseksi sen oli rajoitettava vientiään naapurimaihin. Keinottelijat ovat käyttäneet tilannetta hyväkseen ja niinpä riisiä salakuljetetaan tällä hetkellä Thaimaasta mm. Laosiin ja Malesiaan. Singaporen hallitus on aloittanut laajan kampanjan saadakseen maan etupässä kiinalaisen väestön syömään enemmän leipää ja vähemmän riisiä. Burmassa on riisipula johtanut junien, proomujen ja varastojen ryöstöihin.

Etelä-Vietnamin pohjois- ja keskiosan viljelmät ovat kärsineet pahoin sodasta, mutta Mekongin suisto tuottaa riisiä myös muiden alueiden tarpeisiin. Etelä-Vietnamin on silti tuotettava riisi muualta, ennustavat amerikkalaiset asiantuntijat. Tilanne on samanlainen myös Laosissa, jossa hallitus on ottanut valvontaansa 60 prosenttia sadosta.

ONKO USAn SUURI ATOMIVOIMALA EPÄONNISTUNUT?

USAn ensimmäisen suuren Oyster Creekin 515 MW:n atomivoimalan, joka sijaitsee meren rannalla New Yorkin valtiossa, käynnistys on vuoden myöhässä. Lukuisien jo todettujen vikojen ohella esiintyy atomireaktorissa useita täysin tuntemattomia vikoja. Viat koskevat pääasiassa vuotoja virtapiirissä ja hitsauksissa sekä metallin peruskemiallista karsastumisesta, kirjoittaa englantilainen Financial Times.

Presidentti Johnson lausui Oyster Creekin atomivoimalasta vuonna 1963, että se tulee "murtamaan atomikustannusvallin". Viime aikoina suoritetussa yhteydessä on todettu niin paljon vaarallisia vikoja, että sen käynnistämisestä on täytynyt toistaiseksi luopua. Päähuomio kiinnitetään nyt vikojen korjaamiseen ja tuntemattomien vikojen selvittämiseen.

Vuodot Oyster Creekin reaktorissa todettiin painealtaan hydrostaattisissa kokeissa .Erään vuodon todettiin olevan joko hitsaussaumassa tai lähellä erästä säätösauvaa reaktorin paineastian pohjan päässä. Mutta on esiintynyt myös muita vuotoja, joiden syytä ei ole voitu vielä määritellä. Kukaan ei osaa vielä sanoa, mitä pitää korjata ja kuinka kauan tällaiset korjaukset kestävät. Vielä ei myöskään tiedetä, minkä asenteen USA:n Atomienergiakomissio (AEC) ottaa voimalaitoksen turvallisuuskysymykseen.

Oyster Creekin paineastian eräs vuoto paikallistettiin nopeasti. Se sijaitsi vajaan tuuman päässä eräästä toisesta hitsauskohdasta. Tämän viimeksi mainitun hitsaustyön oli suorittanut Combustion Engineerin-firman paineastioiden kokoonpanotehdas Chattanoogassa (Tennessee).

Pidetään mahdollisena, että toista hitsausta suorittaessa paikan päällä sen aiheuttama kuumuus on vaikuttanut myös toiseen hitsaustyöhön, mutta monet muut syyt ovat myös mahdollisia. Paineastia on kärsinyt suurta vahinkoa monen kuukauden aikana. Näytteitä reaktorin paineastian metallista on lähetetty Chattanoogaan analyyseja ja kokeita varten. Mahdollisena pidetään, että metallissa on peruskemiallinen karsastuminen.

Atomivoimalan päätoimittajana ja rakentajana on amerikkalainen General Electric.

PÄIVÄN PAKINA

SE TULEE TAAS

Kun Galileo Galilei, kaikkien aikojen yksi huomattavin fyysikko ja tähtitieteilijä joutui tutkimustensa perusteella vastatusten kaikkivoivan katolisen kirkon kanssa, hänen oli pakko inkvisitio-oikeudessa peruuttaa oppinsa auringonkeskisestä järjestelmästä, mutta kuiskasi kumminkin heti sen jälkeen, että "se (Maa) liikkuu sittenkin".

Niin tulee myös joulu, vaikka onkin tunnustettava, että "rauhan ja hyvän tahdon" asemesta käydään sotia ja tapetaan joukkomitassa ihmisiä, joukossa naisia ja lapsiakin.

Jouluun on tämän jutun ilmestymisen jälkeen enää 26 päivää ja jouluostosten helpoittamiseksi voimme tiedoittaa, että Yhdysvaltain ja Canadan suomalaisten yhteisvoimin valmistama Joulu-julkaisu ilmestyy tämän viikon lopulla ja tulee siis hyvissä ajoissa ennen joulu asiamiehille ja -naisille sekä lukijakunnalle yleensä.

Vaikka lehtipajassa on ollut yhtä ja toista vaikeutta Joulun valmistamisessa, niin ilolla on kuitenkin todettava, että avustajat ovat olleet erittäin auttavaisia ja anteliaita. Lyhyestä valmistusajasta huolimatta Jouluun saatiin kirjoituksia, hienoja kertomuksia ja runoja, muistelmia ja artikkeleita peräti kahdeltakymmeneltä avustajalta osapuilleen tasan rajan kummaltakin puolelta.

Suurkiitos on ainoa palkkio, minkä toimitus voi näille uutterille miehille ja naisille antaa, mutta tämä kiitoslauselma tulee julkaisun toimittajan sydämen pohjasta asti. (Lukijat voivat puolestaan "kiittää" näitä avustajia lukemalla heidän kirjoituksensa ja koko julkaisun alusta loppuun asti ja mainitsemalla tapaavilleen avustajille heidän kirjoituksistaan.)

Johtuen kaiketi siitä, kun rajan pohjoispuolella on vietetty koko vuoden Canadan centennial juhlia, mihin kansalaisemme osallistuivat näkyvällä ja huomatulla tavalla, tämä merkkitapaus heijastuu julkaisun kuvituksesta. "Joulussa" on useita kuvia Sudburyssa, Ontariossa vietetyistä ja suurenmoisista onnistuneista Suomiviikon eri tilaisuuksista. Siinä on kuvia SCAUL:n ja CSJ:n mainiosta suurjuhlasta Torontosta. Lisäksi on kuvia Expo-67 maailmannäyttelystä, Yhdysvalloista, Vietnamista jne.

Kansi on kaksivärinen, joulu-aikaa muistuttava maisemakuva. Kaiken kaikkiaan julkaisussa on runsaasti mielenkiintoisia kuviakin.

Seuraava luettelo antaa ainakin pintapuolisen kuvan julkaisun monipuolisesta sisällöstä.

Joulumietteitä, W.E.; Koti, runo, Elsi Sinervo; Sumulan lesken kompleksi; Nainen ja menneisyys, runo; Palanen elämää, Hämeen tyttö; Joka tervaa selkänsä jouluyönä: Vitamiiniveisu, runo, Perän Vertti; Uskonpuhdistus ja Lutherin kahdet kasvot, Hilkka Ahmala; Tyhjästäkö aiheen saisin, runo, Hilma; Jouluksi puhdasta, Joel Niemi; Jouluvieras, Alina Sikola; Muistoja vuosien takaa, LSP; Jouluna, runo, Pitkä tyttö; Mikä on joulu?, I.S.: Kahlittu taide, Maiju Wäisänen; Peikko "Keltaisesta vaarasta", M. W.; Joulun valkeus, Hulda River; Neljän tuulen joulu, runo, Ester Kaustinen; Kotiinpaluu, runo J. E. J.; Siirtolaisille tervehdys, runo J. E. Huttunen, Pientä tarinaa, Sofia; Sibelius monumentti, runo J. E. Huttunen; Lapsuuden muistoja, H.H.; Mäenlasku, Helmi Lammi; Three Acres Puisto, F. K.; Synnin tyvi;Keisarin joulujuoma; Jouluilta (bulgarialainen novelli); Ensi lumi, Matti Lähdenmäki; Nuoriso mukaan K.A.R.; Kohtalo kostaa, runo I.K., etsijän tie, Perän Vertti; Joulumietteietä, Tyyne; Kallein joululahjani, Lauri; "On morsiamel kruunattu pää"; Syksy, ihminen lohi, Kalle Heikkinen; Afrikan unohdetut sodat; Rotanhäntiä ja kalkkarokäärmeitä.

Tässä hyvälle paperille painetussa julkaisussa on 48 sivua ja huikeasti nousseista kustannuksista huolimatta se myydään vieläkin entisellä halvalla tavalla $1.00 kappale.

Kuten aikaisempinakin vuosina Joulu lähetetään heti kuumiltaan sen painosta tultua etäisemmille lukijoilleen ensiksi ja kotiperukkalaisille viimeksi. Se tarkoittaa, että ensimmäiset Joulu-julkaisut lähetetään Yhdysvaltoihin ja Canadan länsi-rannikolle sekä sitten lähempänä oleville paikkakunnille niin, että kaikki saavat sen mahdollisimman aikaisin.

Asiamiehillä ja -naisilla voi siltikin olla vaikeuksia, sillä julkaisua ei parhaalla tahdollakaan saatu sen pikemmin valmiiksi, mutta kuten sanottu, se valmistuu tämän viikon loppuun mennessä, ellei mitään ylipääsemättömiä ja odottamattomia vaikeuksia tule.

Kun allekirjoittaneella sattui olemaan jotakin tekemistä julkaisun toimituspuolen kanssa, niin Joulun arvostelu saa jäädä muiden, ennenkaikkea avustajien ja lukijain tehtäväksi. Sellaiset avustajain ja lukijain huomautukset eivät ole vain tervetulleita, vaan myös "opiksi ja nuhteeksi" seuraavia julkaisuja valmistettaessa. Rohkenemme kuitenkin toivoa, että Joulu saa tänäkin vuonna lämpimän vastaanoton monessa kodissa missä arvostetaan hyvää kaunokirjallista lukemista pitkien vuodenvaihteen pyyhien aikana.

— Kansakoura.

Urheilua

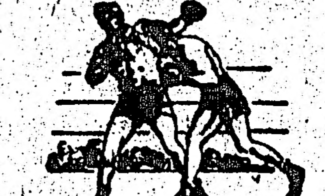

Uinnin ME-numeroita korjailtu 70 kertaa

Päättyvän vuoden uintitilastot osoittavat USA:n ylivallan jatkuvan suorastaan murskaavana. Vuoden aikana on maailmanennätyksiä korjailtu kaikkiaan 70 kertaa 38 eri matkalla ja lajissa. Näistä USAn tiliin menee peräti 50.

Menestyksellisin miesuimari on USAn Mike Plitz, joka on korjaillut ME-numeroita kahdeksan kertaa, naisista taas sekä Catie Ball että Debbie Meyer ovat kumpikin saaneet nimensä ME-tilastoihin seitsemän kertaa. Euroopassa on ehdoton ykkönen Itä-Saksan Roland Matthes, jolla on tällä vuodella nimissään kolme maailmanennätystä, joista yhtä, 100 metrin selkäuinnin ME-tulosta, hän on parantanut neljä kertaa.

Tämän vuoden ME-uimarit (suluissa montako kertaa ao. uimari on ennätystä parantanut):

NAISET

200 m vu (1) Kruse USA 2.09,7
400 m vu (4) Meyer USA 4.29,0
800 m vu (2) Meyer USA 9.22,9
880 y vu (1) Meyer USA 9.44,1
1500 m vu (2) Meyer USA 17.50,2
1650 y vu (1) Wainwright, Aust. 18.49,3
200 m pu (2) Kok Hollanti 2.21,0
220 y pu (1) Kok Hollanti 2.12,0
100 m su (2) Tanner Can. 1.07,1
110 y su (1) Muir E-Afr. 1.07,1
200 m su (1) Tanner Can. 2.24,4
220 y su (1) Muir E-Afr. 2.27,7
100 m ru (3) Ball USA 1.14,6
110 y ru (1) Ball USA 1.17,0
200 m ru (2) Ball USA 2.39,5
200 m sku (3) Kolb USA 2.25,0
400 m sku (3) Kolb USA 5.08,2
4x100 m vu (1) Santa Clara USA 4.03,5
4x200 m vu (1) Santa Clara USA 8.53,0
4x100 m sku (1) USA 4.30,0
4x110 y sku (2) USA 4.37,4

MIEHET

100 m vu (1) Walsh USA 52,6
200 m vu (2) Schollander USA 1.55,7
400 m vu (5) Charlton, USA 4.08,2
1500 m vu (1) Burton, USA 16.34,1
100 m pu (4) Spitz USA 56,3
110 y pu (1) Spitz USA 56,3
200 m pu (3) Ferris USA 2.06,0
100 m su (4) Matthes I-Saksa 58,4
110 y su (1) Matthes, I-Saksa 1.00,1
200 m su (2) Matthes, I-Saksa 2.07,9
100 m ru (1) Kosinski NL 1.06,7
200 m sku (1) Buckingham USA 2.11,3
4x100 m vu (1) USA 3.32,6
4x200 m vu (1) USA 7.52,1
4x100 m sku (2) Itä-Saksa 3.56,5

Neuvostoliitosta 95 urheilijaa Grenobleen

Neuvostoliitto lähettää Grenoblen talviolympialaisiin 95 urheilijaa. Päätöksen teki koolla ollut maan olympiakomitea. Heidän lisäkseen lähtevän lääkärien, valmentajien, tuomarien ynnä muiden ryhmän suuruutta ei ilmoitettu. Neuvostoliitto osallistuu kaikkiin muihin lajeihin paitsi kelkkailuun.

Kokouksessa päätettiin asettua kannattamaan Prahan ehdokkuutta vuoden 1980 talviolympialaisten pitopaikaksi.

Karputshina vei MM-tittelin

Kööpenhamina. — 16-vuotias Neuvostoliittolainen Elena Karputshina voitti naisten nykyaikaisen MM-voimistelun kokonaiskilpailun.

Tulokset: 1) Elena Karputshina Neuvostoliitto 37,199 pistettä, 2, Ute Lehman Itä-Saksa 36,965, 3) Lubov Sereda Neuvostoliitto 36,933.

Gus Hall Moskovassa

Ulkomailla ei vielä tajuta USAssa tapahtuneita muutoksia

Moskova. — Vietnamin sodan vastainen liike on USAssa nyt niin laajaa, ettei sille löydy vertailukohta historiassa. Sodanvastaiseen liikkeeseen osallistuu ihmisiä kaikista yhteiskuntaluokista, totesi USAn kommunistisen puolueen pääsihteeri Gus Hall äskettäin julkisen sanan edustajille Moskovassa. Amerikkalaisten enemmistö on tyytymätön hallituksen politiikkaan ja presidentti Johnsonin esiintymisiä säestävät nykyään aina mielenosoitukset.

Vallankumousjuhlille Moskovaan saapunut Gus Hall on ehkä hivenen harmaantunut sitten viimevuotisen Suomen matkansa, mutta yhtä kaikki hän on ryhdikäs, komea ja sanavalmis. Suomalaisyntyisen Gus Hallin siniset silmät näyttävät jos mahdollista vieläkin sinisemmiltä ja huumori vilkastelee niissä puoluejohtajan vastatessa kysymyksiin.

Gus Hall puhui Moskovassa USAn imperialismin nykytilasta ja Vietnamin sodasta. Vietnamin hallitsi hänen tämänpäiväistäkin esiintymistään. Vietnamin sotaan liittyvä poliittinen kehitys on USAssa pääkysymys ja siihen liittyvät kaikki muut asiat, hän korosti.

Vastalauseliikkeen laajuudesta ja syvyydestä puhuessaan Hall viittasi useiden teollisuusjohtajien sodanvastaiseen kannanottoon, laajoihin mielenosoituksiin Pentagonin ympärillä, joihin tuhannet ihmiset osallistuvat välittämättä pidätysuhasta, sekä juuri Chicagossa pidettyyn ammattiyhdistyskonferenssiin. Ammattiyhdistysjohtajat tekivät kaikkensa jotta konferenssiin ei osallistuisi yli sataa edustajaa, mutta paikalla oli kuitenkin yli 400 osanottajaa jotka edustavat miljoonia järjestyneitä työläisiä.

EI ENÄÄ JOHNSONIA

Hall puhui myös presidentinvaaleista ja vaatimuksista, ettei presidentti Johnson asettuisi enää ehdokkaaksi. Johnson halua sanoa, käykö niin, mutta joka tapauksessa se on nyt realiinen mahdollisuus, totesi Hall.

USAssa on parin vuoden aikana tapahtunut niin suuria muutoksia, ettei niitä ulkomailla vielä oikein tajuta. Esimerkkinä Hall mainitsi mm. sen että presidentti Johnson, ulkoministeri Rusk ja puolustusministeri McNamara eivät voi esiintyä missään ilman, että heitä seuraa sankka mielenosoittajajoukko. Hall huomautti kuitenkin, että Johnsonilla on takanaan monopolien tuki.

NEEKERIT JA NUORISO

Gus Hall puhui jälleen ystävällisesti ja kunnioittavasti nuorisosta, jota monet mielellään sanovat "nykyajan anarkisteiksi". Varsin monet nuoret tuntevat kiinnostusta puoluetta kohtaan ja näitä "anarkisteja" osallistui runsaasti äskettäin puolueen konferenssiin, sanoi Hall ja huomautti, että he ovat "hyviä kaadereita". Nuorisoliikkeen johtajat ovat alkaneet huomata, ettei mitään saavuteta ilman yhteistyötä työväenliikkeen kanssa.

Neekerien kansalaisoikeustaistelun huomattavampana viime aikojen voitona Gus Hall mainitsi neekeriehdokkaiden hyvän menestymisen äskeisissä paikallisvaaleissa. Hall korostikin, että työväenliikkeen ja neekeriliikkeen liitto on perusta koko tulevaisuuden edistykselliselle toiminnalle Amerikassa.

Prof. Erhard Geisler:

Uutuuksia syöpätautitutkimuksessa

Miltei päivittäin löydetään uusia syöpää aiheuttavia kemiallisia yhdistyksiä. Syöpätutkijoita tämä ei enää hämmästytä: vuodesta 1932 lähtien, jolloin ensimmäisen kerran osoitettiin, että tervassa olevat hiilivedyt ovat syöpääsynnyttäviä, on löydetty yli 600 samalla tavoin vaikuttavaa substanssia. Siitä huolimatta ei ainoassakaan tapauksessa ole saatu edes likimääräistä käsitystä siitä, miten nämä — osittain varsin erilaiset substanssit — vaikuttavat normaaleihin soluihin, niin että niistä muodostuu syöpäsoluja.

SÄÄTELYHÄIRIÖIDEN SEURAUKSET

Tosin kyllä luullaan tiedettävän, että kaikki nämä substanssit joko suoranaisesti tai epäsuorasti vahingoittavat solujen perintöainesta ja aiheuttavat siten säätelyhäiriöitä. Syöpäsolut eroavat normaaleista kehon soluista viime kädessä siinä suhteessa, että solujenjakautumiset ja niitä edeltävät synteesiprosessit tapahtuvat niissä järjestelmättömästi ja epäsäännöllisesti. Syöpäsolut lisääntyvät silloinkin, kun vastaavanlaisen normaalikudoksen solut mukautuvat kehon säätelyvaikutuksiin eivätkä enää jakaudu. Voidaan siksi olettaa, että syöpää synnyttävät ärsykkeet vaikuttavat nukleiinihappoihin, siis niihin happoihin, joihin perintötekijät sisältyvät. Kuitenkaan ei tämäntapaisista vaikutuksista ole olemassa vielä varmoja tietoja. Sitäkin enemmän on viime vuosina opittu tuntemaan joidenkin virusten vaikutus, jotka ovat eläimillä aikaansaaneet pahanlaatuisia kasvaimia.

Tällaisia tuumoriviruksia tunnetaan osittain jo melko pitkän ajan takaa. Mutta vasta viimeisinä kymmenenä vuotena tuumorivirukset ovat muodostuneet mielenkiinnon kohteiksi. Siihen on ollut useita syitä.

NUKLEINIHAPPOJEN SALAISUUS

Ensiksi onnistuttiin eristämään lukuisia tuumoriviruksia, jotka aikaansaavat — ei suinkaan yksistään linnuilla, kuten siihen asti oli havaittu — myös imettäväisillä pahanlaatuisia kasvaimia. Niinpä esim. v. 1954 Berliinissä toimivan Saksan tiedeakatemian syöpätutkimuslaitoksen esimies, prof. A. Graffi yhdessä työntekijöittensä kanssa eristi ja luonnehti erään viruksen, joka aiheuttaa hiirille myeloisia eli luuytimestä lähteviä leukemioita, kun taas L. Gross oli aikaisemmin löytänyt erään lympaattisten eli imusolmukkeesta lähtevien leukemioiden aiheuttajan.

Toiseksi saatiin miltei samoihin aikoihin — tutkittaessa viruksia, jotka tuhoavat bakteereita — varmuus, että myös virusten perintötekijät ovat nukleinihappomolekyyleissä. Sen lisäksi kävi selville, että virus "infektioita" voidaan poistaa, kun käsitellään sopivia organismeja nukleinihapolla, joka on eristetty viruksista. Yksistään viruksen nukleiinihappo pitää huolta täydellisten virusjälkeläisten syntymisestä tartutetussa virusorganismissa — ja siitä, että kulloinkin kyseessä olevat tyypilliset virusinfektion symptomit tulevat esiin.

Niinpä onnistutaan myös useista tuumoriviruksista eristetyllä nukleiinihapolla aikaansaamaan eläinkokeissa pahanlaatuisia kasvaimia. Siitä päätellen on virusnukleiinihapossa olevien perintötekijöiden oltava virustuumoreja aiheuttavia tekijöitä.

Kolmanneksi on saatu ainakin joitakin viitteitä siitä, että mahdollisesti myös ennen kaikkea verta

(Jatkuu sivulla 4)

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Kummassakin Järvienpään kaupungissa Port Arthurissa ja Fort Williamissa suoritetaan vaalit joulukuun 4 pnä Sanan useimmissa ympäristön kunnallisliitoissa ja kunnissa.

Port Arthurin ehdokkaiden nimitys tapahtui viime torstaina ja Fort Williamin viime perjantaina.

Port Arthurissa ei tullut pormestarin toimeen muita ehdokkaita kuin Saul Laskin, joka tuli valituksi ilman vastustusta.

Vaikka mitkään puolueet eivät ole leimaamassa kunnallisvaaleissa ehdokkaiden nimitystä, niin voidaan kuitenkin havaita ehdokkaat, jotka työväestö on hyväksynyt. Kaikkiaan asetettiin Port Arthurissa 26 valtuusmiesehdokasta, entiset mukaan lukien. Ehdokkaina on kolme naista, myös työväen kannattama ehdokas Jean Robinson hyväksyi ehdokkuuden.

Valtuustoon valitaan 10 jäsentä. Yksi äänestäjä saa äänestää vain keitä haluaa erikoisesti, mutta enempää kymmentä ei saa äänestää.

Samoin koululautakuntaan asetettiin ennätysmäärä 19 ehdokasta. Näistä ehdokkaista on naisia etutilalla; työväen ehdokas Mary Burns sekä uusia Susan Simonson, Isabel Kelly ja Von der Flier.

Koululautakuntaan valitaan kahdeksan. Jokainen äänestäjä saa äänestää "vain" niitä kuin haluaa.

Fort Williamin nimityskokouksessa perjantai-iltana tuli selväsi vakava ottelu pormestarin virkaan. Viisi ehdokasta nimitettiin, mutta ehdokkuuden ovat hyväksyneet vain E. G. (Ted) Freeman, M. Mills ja E. H. Reed.

Valtuuston 10 tilan täyttämiseksi nimitettiin 36 ehdokasta, joista 23 on hyväksynyt ja jäi ehdokkaiksi.

Työväen unioiden hyväksymiä ehdokkaita ennestään valtuustossa olleet M. Chicorli ja nyt jo toistamiseen pyrkivä W. Johnson ja Clarence J. Martin sekä Alice Peck, ovat hyväksyneet ehdokkuuden.

Rautatieunion toimitsija C. J. Martin julkaisi jo lauantaina ensimmäisen osan ohjelmastaan, jossa ensin osoittaa miten kunnallinen verojen nousukriisi voidaan ratkaista. Hän sanoo "Minä vastustan verojen lisäämisehdotuksia kotien omistajille ja pikkuliikkeille. Tällä hetkellä ahdistaa elinkustannusten nousu, tuloverojen, vuokrien ja korkomaksujen lisääntyminen. Vakituisilla tuloilla olevat kansalaiset eivät voi nykyisissä oloissa tulla toimeen. Työstä tilapäiset lomauttamiset ovat pienentäneet palkkatuloja. Keskikertainen palkka, huomioimatta korkeampipalkkaisia työnjohtajia, y.m. ei nouse maakunnallisen elintasoa vastaavan keskiarvon $6,000.00 vuosipalkan lähelle, mutta arvioidaan lähemmäksi $4,500 suurimmalle osalle veronmaksajista. Mutta keinoja on haettava kansallistulojen lisäämiseksi: **1) "Minä kannatan veroitusta maksukykyisyyden pohjalla. 2) Heti suoritettava teollisuus ja suurliikelaitosten verotasoa uudelleen arviointia. 3) Saatettava käytäntöön asteettain kohoava kunnallisvero."**

Rahaa on saatavissa koulukustannuksiin. Mutta kouluverot ovat tulleet liikarasitukseksi niille joilla ei ole millä maksaa. Äskeiset esitykset kouluhallinnoille valtuuksien myöntämisestä verojen keräämisessä ei ratkaise mitään ellei siihen yhdisty keinoja, millä tuloja saataisiin lisää. Minä hyväksyn Canadian Congress of Labour vuosiesityksissä liittohallituksen rahaministerille Sharpille tekemän ehdotuksen:

"Me uskomme, että Carter komissionin esitykset pääomatulojen verottamisesta ei ole epäoikeutettua eikä läheskään kuoleman isku aloitekykyisyydelle kuten eräät arvostelijat ovat yrittäneet uskottaa meille."

"Työväen ehdotukset voidaan toteuttaa jos maakuntien ja liittohallituksen tahoilta maksetaan ainakin 80 pros. alkeiskoulujen ja ylempien oppilaitosten kustannuksien maksuista."

Näiden vetoomuksien pohjalla ehdokas Martin vetoaa äänestäjiin.

* * *

Shuniah kunnallisliiton alueella koululautakunnan muodostavasta kolmesta kunnasta McIntyre kunnan ehdokkaat James Allan ja Margaret Auer tulivat valituiksi ilman vastaehdokasta. McGregor kunnasta Geo. Meredith ei myöskään saanut vastaehdokasta. McTavish kunnasta valitaan yksi: äänestys tulee Margaret Mikkelsonin ja Cliff Jardinen välillä. Valinta tapahtuu tällä kertaa vain yhdeksi vuodeksi.

* * *

Oliver kunnan nimityskokouksessa asetettiin kunnan esimiehen ehdokkaiksi nykyinen L. Ditmars ja edellinen Pat Vaillant. Kunnan valtuuston ehdokkaita on 6: J. Grrotenhoer, C. Berrini, T. Sandberg, A. Vis, K. Vanderwoes ja C. Swearengen. Koululautakuntaan nimitettiin seitsemän ehdokasta: G. Wrigley, R. Leiterman, Jean Kutkela, Jean Vis, G. Terry, R. Duke ja mrs. N. Moate, joista valitaan vain kolme.

* * *

Thunder Bay osuusmeijerin puolivuosikokous pidetään Finnish haalilla 316 Bay St. joulukuun 1 pnä alkaen klo 1 ip.

* * *

"Rummage" myynti Aikamme naiset kerhon järjestämänä on Finnish haalilla lauantaina jouluk. 2 pnä, alkaen kello 10 aamulla. Tavaroita on ja lisää toivotaan tulevan. Ostajat tervetuloa!

* * *

Leivos- ja käsityömyyjäiset International osuusliikkeen Port Arthurin kaupassa toimeenpanee Canadan naistenkongressin Lakehead Lodge lauantaina, jouluk. 2 pnä aamusta alkaen.

* * *

Suomen itsenäisyyden 50-vuotisjuhlan merkeissä on järjestetty kalkkunapäivällinen CSJn naisten kerhon järjestämänä sunnuntaina jouluk. 10 pnä Finnish haalilla, 316 Bay St. Ruokapöytiin istuutaan kello 11.30 ap. alkaen. Kello 12 päivällä avattavan juhlan ohjelma. Kaupunkilaiset ja ympäristöläiset tervetuloa syömään ja juhlimaan!

* * *

CSJn Port Arthurin osaston kokous pidetään omalla haalilla tiistaina, jouluk. 5 pnä, alkaen kello 7.30 illalla. Osaston, kuoron ja Iskun yhteinen juhlakomitea kokoontuu klo 7 illalla. Jäsenet ja uudet jäsenet kutsutaan kokoukseen.

* * *

Hawker Siddley Canada Ltd.-yhtiön Can-Car-tehtaalle Fort Williamissa on myönnetty 14 Commuter-vaunujen urakka. Tilauksen on tehnyt GO Transit Service-yhtiö, joka pitää liikennettä Toronton ja Hamiltonin välillä. Urakkasumman kerrotaan olevan yli miljoonan.

Täten tuli mitätöidyksi huhut Can Car-tehtaan sulkemisesta ensi vuonna.

* * *

Vuosikymmeniä nunnien huoltama vanhainkoti St. Joseph Manor tullaan sulkemaan tämän vuoden lopussa. Se on tullut ylimääräisiä kustannuksia vaativaksi, sekä jo vaaralliseksi ja puutteelliseksi. Siellä olevat vanhuuseläkeläiset siirretään Dawson Court-vanhainkotiin ja muihin paikkoihin. — ATH.

Paavi pahoitteli Vietnamin sodan kiihdyttämistä

Vatikaani. — Puhuen voimakkaalla äänellä hyvin levänneeltä näyttänyt paavi Paavali sanoi St. Peterin aukiolle kokoontuneelle noin 30,000 henkilölle sunnuntaina, että hän valittaa Vietnamin sodan hirvittävää julmuutta mitä on edelleen "traagisesti pahennettu'.

"Parathion" uhrien luku ylittää 75

Bogota. — (Reuters) — Ainakin 76 Kolombialaista on kuollut ja noin 500 on sairaana sen jälkeen kun söivät leipää joka oli tehty jauhoista mitkä olivat vahingossa tullut kosketuksiin hyönteismyrkyn kanssa kun sitä kuljetettiin kuorma-autossa.

Noin 147 henkilöä oli vaarallisesti sairaana pohjois Chinquinquiaran sairaalassa, missä leipä oli valmistettu ja syötiin lauantaina.

Raporteissa sanottiin että jotkut uhrit, joukossa nuoria lapsia, kaatuivat kuolleena kadulle.

Kolmekymmentäkaksi laatikkoa hyönteismyrkkyä ja 30 säkkiä jauhoja saapui samassa kuorma-autossa perjantaina Bogotasta. Molemmat, ajuri ja leipuri olivat pidätettynä.

Kuorma-auton ajuri sanoi että matkan kuluessa hän huomasi että joitakin säkkejä ja laatikoita oli auennut, mutta lisäsi, että hän ei tiennyt mikä vaara siinä oli.

TAASKO SUMUA KANSAN SILMIIN

Helsinki. — Kansalaisten silmiin heitetään taas sumua. Markkamme devalvoinnin jälkeen luotu vientimaksujärjestelmä pitäisi muka välttämättä romuttaa nyt, kun puntakin on devalvoitu. Kaikki porvarilliset asiantuntijat siihen katsoatta edustavatko he Yhdyspankkia, Maataloustuottajain Keskusliittoa, Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliittoa tai keskustapuoluetta ovat vientimaksujen poistamisesta liikuttavan yksimielisiä.

Mitä vientimaksu ja vientimaksulaki sitten ovat? Eduskunta hyväksyi devalvaation jälkeen hallituksen esityksen jonka mukaan devalvaation vientiteollisuudelle tuottamasta hyödystä osa otetaan valtiolle erityiseen rahastoon. Puhtaasti kotimaisten tuotteiden vientihinnasta peritään vientimaksua aluksi peräti 14 pros. ja vähemmän niiden tuotteiden hinnoista, joihin sisältyy huomattavia määriä ulkomailta tuotuja raaka-aineita tai puolivalmisteita. Näistä vientimaksuista hallitus aikoo koota ensi vuoden budjettiin 600 milj. markan kasvupaketin, jonka avulla laajennetaan valtion laitoksia luodaan uutta teollisuutta, rakennetaan teitä, parannetaan viestiyhteyksiä jne.

Porvarit eivät ole vientimaksua hyväksyneet. He näkevät kysymyksessä olevan sosialisoinnin, jossa puutavarayhtiöille kuuluvat jättiläisvoitot ja suurten metsäalojen omistajien ylimääräiset kantohintatulot käytetään valtion laitosten kehittämiseen. Tämän vuoksi porvareiden asiantuntijat ovat jatkuvasti inuneet vientimaksujen perimisen lopettamista ja tämän vuoksi nyt todistellaan erityisellä kiihkeydellä, miten punnan devalvoinnin jälkeen vientimaksut täytyisi poistaa, koska muutoin viejämme joutuvat viemään tuotteensa Englantiin huokeammalla hinnalla kuin ennen markan devalvaatiota.

Vaikuttaakohan devalvaatio eri tavalla Suomessa ja eri tavalla Englannissa. Kun markka devalvoitiin 11 pnä lokakuuta, niin jo 12 pnä kaikki itseään kunnioittavat ulkomaisten tavaroiden tuojat ja myyjät olivat korottaneet hintoja vähintään markan devalvointimäärällä eli 31,21 prosentilla. Siinä sivussa koroteltiin myös kotimaisten tuotteiden hintoja ja valehdeltiin reippaasti että devalvaatio ja sosialistihallitus tämän ovat saaneet aikaan. Mutta entäs nyt, kun Englanti devalvoi puntansa? Nyt nämä suomalaiset hinnankorottajat selittävät vilpittömin naamoin, että suomalaisten tuotteiden hinnat Englannissa eivä punnandevalvaation vuoksi kohoakaan vaan nyt täytyy saada vientimaksut käyttöön, jotta viejät saisivat toiminnastaan edes maito- ja kaljarahaa perheelleen.

Suomi vie Englantiin puunjalosteita. Niitä viedäänkin paljon. Suomen kanssa kilpailevat Englannin markkinoilla lähinnä Ruotsi ja Canada, mutta jossain määrin myös sellaiset maat kuin Norja ja Neuvostoliitto. Yksikään näistä maista ei devalvoinut valuuttaansa punnan devalvoinnin yhteydessä. Kaikkien näiden maiden viennillä on edessä samat vaikeudet kuin Suomen viennilläkin. Suomelle on toki sentään eduksi se, että markkamme devalvoitiin aivan äskettäin ja tämän devalvaation hyödystä puunjalostusteollisuudellamme on varsin tuntuva osa käytettävissään. Ilman vientimaksujen poistamista suomalaiset viejät voivat, teoreettisesti laskien, alentaa hintojaan yli 12 prosentilla ja saada vielä käteensä saman hinnan markoissa kuin he saivat ennen markan devalvointia.

Punnan devalvoinnin vuoksi ja Wilsonin hallituksen suunnitteleman naukuvan kireän rahapolitiikan vuoksi Englannin ostot puunjalostus markkinoilla supistuvat ja kilpailu kiristyy. Samalla tavalla se kiristyy kuitenkin muillekin kuin Suomelle. Tuskinpa Ruotsi tai Canadakaan kykenevät viemään sahatavaraa ja selluloosaa sekä paperia Englantiin

(Jatkuu sivulla 4)

Romanttista jännitystä – suursuosittuja tekijännimiä "kuukauden kirja"-sarjan romaaneissa

DOROTHY EDEN:

BELLA

320 SIVUA - HINTA SID. $4.60

Ennen avioliittoaan Guyn, Ravenscroftin linnanherran kanssa kaunis Bella oli ilman omaa syytään tullut sekoitetuksi koko 1800-luvun Lontoota järkyttäneeseen skandaaliin ja joutunut sisarensa kanssa nuoria tyttöjä tunnottomasti hyväkseen käyttävän rikollisjoukon käsiin. Vain Guy uskoo Bellan kertomuksen ja ottaa sisarukset suojelukseensa.

"Juoskaa, älkää kävelkö, lähimpään kirjakauppaan. Takaamme että vietätte henkeä salpaavan lukuillan — ja viimeisen sivun jälkeen jännityksenne laukeaa rentouttavasti ennen unen tuloa", kirjoittaa Boston Globe tästä suursuosion saaneesta romaanista.

VICTORIA HOLT:

SEITSEMÄS NEITSYT

323 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Kuuluisan tekijän jännittava romaani mökin tytöstä, joka raivaa tiensä aatelisilman valtiattareksi.

Legendan mukaan kuusi luostarin noviisia ja yksi nunna olivat hairahtuneet, ja rangaistukseksi noviisit muuttuivat kiviksi ja nunna muurattiin elävänä luostarin seinään.

DAVID BEATY:

SEIREENIN LAULU

243 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Anne Corby tapaa miehensä, englantilaisen lentoyhtiön päälentäjän, alaisilleen järjestämillä cocktail-kutsuilla nuoren lentokapteenin Philip Mathesonin ja tuntee voimakasta vetoa häneen. Jo harmaantuva aviomies tarkkailee mustasukkaisena nuorta säteilevää vaimoaan.

THERESA CHARLES:

AINOA RAKKAANI

230 SIVUA - HINTA SID. $4.25

Jännittävä ja lumoava tarina tytöstä, joka uudenlaisena naisena, uusin kasvoin lähti etsimään menneisyyttään ja rakastettuaan.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

UUSIA MENESTYSROMAANEJA

CATHERINE GAVIN:

VERENPUNAINEN KUU

319 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Italian vapaustaistelun värikkäät ajat ovat "Linnoituksen" tekijän uuden romaanin aiheena. Tapahtumat siirtyvät Kalifornian kultakentiltä pieneen ranskalaiseen kylpyläkaupunkiin, Tulleries'n sihisevien kaasulamppujen kajosta joutilaana uinuvalle Rivieralle. Kokoavana voimana on sorretun kansan pyrkimys vapauteen, Italian risorgimento — lyösnousemus. Tosiasioihin perustuva tieto muodostaa luotettavan taustan, jolle rohkea mielikuvitus hahmottaa omalaatuisen kiehtovan aikakauden.

ANNIKKI SANKARI:

SYYSKUUSSA

290 SIVUA — HINTA SID. $4.50

Annikki Sankarin romaanissa seurataan yhden illan, yön ja päivän tapahtumia. Vuorotellen äitiä ja tytärtä. Eevan tyhjään lauantaihin purkautuu kokonainen kokemuksien sarja. Hän tapaa miehen, josta on jo luullut luopuneensa. Hän antaa periksi ystävättärensä houkutuksille ja lähtee ravintolaan. Lujat päätökset murenevat toinen toisensa jälkeen, ilta ja yö jatkuvat pitkään. Aamutunneilla alkaa toisenlainen kierros. Tyttöä etsimässä. Ullamaijan koulutovereiden kotien ovilla hänelle vain puistellaan päätä. Tyttöä ei ole näkynyt.

MARIA ROLNIKAITE:

EN VOI VAIETA

232 SIVUA — HINTA SID. $4.25

Me olemme lukeneet Anne Frankista emmekä voi unohtaa häntä. Tässä on toinen hänen kaltaisensa, hänen ikäisensä tyttö, joka kotikaupungissaan Vilnassa kertoi päiväkirjalleen nuoren elämänsä iloisista tapahtumista. Sitten hän koki kauhun: hirveät uutiset, sodan, eron vanhemmista, elämän ghetossa, umpeen muurattujen katujen sokkeleissa. Maria ei luopunut muistiinpanoistaan. Pienille paperilapuille hän teki tunnontarkkoja merkintöjä. Keskitysleirillä hän jatkoi kirjoittamista — sementtisäkkien riekaleisiin. Kun paperi loppui, hän opetteli asiat ulkoa, painoi ne verikirjaimin mieleensä. Muistamisen halu auttoi häntä kestämään.

"Jälleen yksi niitä kirjoja, joihin soisin jokaisen ihmisen tutustuva, joita soisi luettavan, ajateltavan. Ei pidä unohtaa — olemme edelleen vastuussa." — Ilmari Jäppinen, Jyväskylän Ylioppilaslehti.

DAPHNE DU MAURIER:

HAUKAN LENTO

315 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Aurinkolaseja, huiveja, matkapostikortteja. Roomalaisen hotellin aula kiehuu amerikkalaisista ja englantilaisista turisteista. Kiihtyneiden naisten ahdistama opas on tukehtumaisillaan. Tunnelma on katossa, sillä edessä on lupaava ilta, "Rome by Night". Mutta lähtöhetkellä kaksi puuttuu.

Näiden kahden Via Venetolla harhailevan opettajattaren tähden opas, Armino Fabbio tekee harkitsemattoman eleen. Naisten hurskas päivittely saa hänet työntämään suhteettoman määrän liiroja kerjäläisen kouraan. Yöllä samainen vanhus murhataan. Tämä sinetöi Arminon tulevan kohtalon, hän joutuu jännittävien, mystillisten tapahtumien verkkoon. Vahva kirja — Rebekan veroinen.

NIKOLAI LESKOV:

VALITUT KERTOMUKSET

401 SIVUA — HINTA. SID. $3.60

Nikolai Leskov on venäläisen kirjallisuuden yksinäinen susi, jonka tuotanto aikalaiskriitikot kaltoin kohtelivat. Ensimmäisissä kertomuksissaan ja romaaneissaan, hän taisteli maaorjuutta vastaan ja arvosteli vallankumouksellisen sivistyneistön nihilistisiä aatteita. 1870-luvulla hän kirjoitti tuotantonsa ansiokkaimman osan, joka kuvailee maalismiljöötä, papistoa ja lahkolaisia. Tältä kaudelta ovat peräisin useimmat kertomukset Juhani Konkan toimittamassa teoksessa.

Kertomuksissa levittäytyy eteemme yhdeksännentoista vuosisadan tsaarivaltakunta. Kertomusten realismiin ja satiiriin yhdistyy usein annos tyypillisesti slaavilaista sadunomaisuutta. Mestarillisesti toteutettu juoniaines ja loistava sanallinen ilmaisu tekevät niistä nautittavia kokonaisuuksia.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

Edesmenneen UUNO SIRVIÖN irtain omaisuus myydään ensi lauantaina, joulukuun 2 pnä klo 10 ap. hänen asunnossaan, 75 Regent St. North (yläla'tia), Sudbury, Ont. Enimmäkseen työvälineitä, joista toiset uusia: puutyökalusto, putkityövälineet, hirsityövälineet, "Skill" saha, santaamiskone, insinöörin instrumentti, kiikari, hieromakone, teltta, kaksi makuupussia joista toinen 3:n tähden (arctic), kirjasto ym. tavaraa.

U. KORPI
Kuolinpesän huoltaja
(28-30)

VUOKRATTAVANA

Kolme suurta huonetta vuokrattavana heti. Kysykää: Hiskias Kauhanen, 385 Antwerp Ave., Sudbury, Ont.

KIRJEENVAIHTOON HALUTAAN

Yksinäinen nainen haluaa elämäntoverin itselleen, mieluimmin sellaisen jolla olisi pieni oma koti. Ikä saisi olla yli 60 vuoden. Kirjeet tervetulleita:

AILI AHONEN
Kirkland Lake, Ont.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture & Appliances
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lasten joulujuhla ohjelman harjoitukset Finnish haalilla torstai-iltaisin kello 5.30—7. Lockerbyn lapset kuljetetaan sinne ja takaisin. Kaikki lapset tervetulleita.

Kuoron harjoitukset on Finnish haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1-11 ip.

Alerts-Visan kokous Finnish-haalilla torstaina tk. 30 pnä kello 8 ill. Tärkeitä asioita. Kaikki mukaan.

CSJ:n Sudburyn osaston kokous pidetään Finnish haalilla tiistaina, jouluk. 5 pnä klo 7 illalla. Kaikkien läsnäolo välttämätön. Johtokunta kokoontuu tuntia aikaisemmin.

Melody - orkesterin harjoitukset Finnish haalilla perjantaina, jouluk. 1 pnä kello 7.30 illalla.

Lastenkomitean järjestämä bingo-ilta on Finnish haalilla torstaina jouluk. 7 pnä klo 7.30 illalla. Tulot tästä tilaisuudesta käytetään pikku lahjojen ostamiseksi lapsille ja muunkin ilon hankkimiseksi heille heidän joulujuhlassaan. Bingovoittoja ottavat kiitollisuudella vastaan Martta, Anja ja Rauha.

Laatikkopäivälliset Wanupin haalilla sunnuntaina, jouluk. 3 pnä klo 12 päivällä. Tervetuloa.

Tilaisuuksia Wanupin haalilla

Ensi sunnuntaina joulukuun 3 päivänä on Wanupin haalilla v- ja u. seura Visan ja CSJ:n Wanupin osaston järjestämä laatikkopäivällinen. Ruokailu alkaa kello 12 päivällä. Syönnin jälkeen pelataan monenlaisia seurapelejä, joista melkein kaikki "tykkäävät". Siis Wanupiin ensi sunnuntaina syömään ja viettämään rattoisa iltapäivä.

Samalla vihjaus niille, jotka suunnittelevat kuinka ottaa vastaan uusivuosi. Siihenkin on mainio tilaisuus Wanupin haalilla. Siellä tanssitaan railakkaasti Karl Niemen orkesterin soittaessa jokaiselle jotakin. Voileipä- ja kahvitarjoilu sisältyy lipun hintaan, joka on kolme ja puoli dollaria hengeltä. Tanssi alkaa kello 10 illalla ja sitä kestää "pikkutunneille" saakka.

Pitäkää mielessänne tämäkin tilaisuus. — H.

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN"
keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kont:. 674-3585 Kotiin 674-5337

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät seuraavasti: lännen numero jouluk. 12 p. ja Itä-Canadan numero jouluk. 14 pnä

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Erikoisesti suosittelemme kehyksessä julkaistavaa HENKILÖKOHTAISTA JOULU- ja UUDENVUODEN TRVEHDYSTÄ, joista julkaisemme malleja tällä sivulla.

Niitä on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia.

Kaikkien tervehdysten tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään joulukuun 5 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

Bill Kallio on ehdokkaana Waters kunnassa

Waters kunnan veronmaksajain yhdistyksen puheenjohtaja, entinen kunnan esimies Bill Kallio on asetunut esimiesehdokkaaksi ensi maanantain kunnallisvaaleissa. Hänen kilpailijansa tulee olemaan nykyinen esimies Charles White.

Waters kunnassa verot nousivat tänä vuonna 125 prosenttia. Mr. White sanoi sen johtuvan kohonneista opetuskustannuksista.

Hänen ehdotuksensa 115,000 dollarin kunnantalon rakentamiseksi huiman verokorotuksen lisäksi johti siihen, että Bill Kallio ja veronmaksajat nostivat protestin. He sanovat, että mikä hyvänsä onkin syy verojen nousuun, se estää sanotun kunnantalon rakentamisen.

Kunnen esimiesehdokkaat ovat:
Bill Kallio
Charles White

Valtuustoon (4 valitaan)
Bill Arkilander
Reino Jacobson
Don Laframboise
Gerald Jeffery
Ben Maroney
Paul Merrifield
John Nelson
Laurence O'Connor
Matti Pajuluoma
Oakley Pawson
Nick Seniuk
Herb Wright

Koululautakuntaan: 2 valitaan)
Herb Howard
John Koski
Frank McKinnon
Andy Pakkala

ALERTS-VISAN KOKOUS HAALILLA TORSTAINA

Tänä torstaina, marraskuun 30 päivänä pidetään urheiluseurojen Alertsin ja Visan kokous, jossa on käsiteltävänä monta erittäin tärkeää asiaa. Kaikki mukaan. Ensi kesänä tulee Sudburyyn suurjuhlat ja työtä piisaa kaikille. Haalilla tavataan klo 8 illalla. — P.

Centennial Folk Arts festivaali onnistui hyvin

Sunnuntaina vietetty Sudburyn kaupungin Centennial komitean ja Folk Artsin järjestämä festivaali korkeakoululla muodostui suurenmoiseksi eri kansallisuuksien juhlaksi.

Avara juhlasali oli molemmissa esityksissä, iltapäivällä ja illalla tupaten täynnä kiitollista yleisöä. Ohjelmaa esittivät kiinalaiset, kroatialaiset, virolaiset, suomalaiset, saksalaiset, italialaiset, latvialaiset, skotlantilaiset ja ukrainalaiset. Vierailevia taiteilijoita oli virolaisten lasten tanssiryhmä Soosta ja ranskalainen "Les Gregeois" tanssijoukkue Quebecista.

Suomalaisten osuutta edusti 18-henkinen Prom Haitari orkesteri, soittaen Sibeliuksen "Finlandia" ja valtavista aplodeista päättäen sai yleisön jakamattoman suosion ja suomalais-tyttöjen pallovoimistelu joka myös esitettiin mainiosti ja omalaatuisuudellaan toi vaihtelua ohjelmaan.

Maininnan ansaitsee myöskin ukrainalaisten 50-henkinen sekakuoro. He lauloivat kaksi laulua ja vaikka ei sanoja ymmärtänyt, sai sen sointu, laajuus ja taas hiljaisuus kuulijan niin valtoihinsa, että on vaikea sanoin kuvata sitä nautinnon tunnetta. Tenori ja baritooni solistit mahtavilla äänillään vielä täydensivät kuoron esitykset.

Yleisön lemmikkejä olivat virolaislapsukaiset Soosta. He tanssivat kaikkea viisi erilaista pientä tanhua, kaikki kauniissa, värikkäissä kansallispuvuissa. Kyllä he olivat tanssinsa opetelleet hyvin, niin sielläkin polkattiin ja valssattiin täsmälleen tahdin mukaan vaikka jalat eivät aina tahtoneet riittää askeleen pituuteen. Heitä oli kaikkiaan 8 paria, ikä noin 6—12 vuoteen.

Kaikki ohjelma oli valittua ja moitteetonta. Ja niin värikästä. Eri kansallisuuksilla oli heidän kansallispukujaan ja värejään, kiinalaisella tanssiryhmällä oikein erikoisen kauniit vaalean-ruusunpunaiset, kiiltävät satiini asut, kokonaisuudessaan helmillä ja kukilla koristellut, olivat oikein silmiä hivelevä nähtävyys.

Tämä oli taas yksi esimerkki siitä, että mikä valta on yhteistyöllä. Kaikki eri kansallisuudet esittivät parastaan, ja täydessä ystävyydessä nauttivat omista ja toistensa saavutuksista. Toivon, että tulevaisuus tullessaan toisi lisää samanlaisia tilaisuuksia. — R.M.

VALITKAA UUDELLEEN
TOM ZAITZ
maanmittari
6. VAALIPIIRIN
VALTUUSMIEHEKSI
(28-30-2)

YHTEINEN KALEVALAN JUHLA SUDBURYSSA

Torstai-iltana Voiman haalilla Long Lakella pidetyssä Canadan Suomalaisten Satavuotisjuhlakomitean (Sudbury) kokouksessa keskusteltiin täkäläisten kansalaistemme yhteistoiminnan jatkamisesta ja päätettiin, että seuraava yhteisvoimin järjestettävä tilaisuus on Kalevalan juhla.

Laajan keskustelun perusteella päätettiin, että tätä ensimmäistä yhteistä Kalevalan juhlaa vietetään Sampo-haalilla sunnuntaina, helmik. 25 pnä, alkaen kello 2 ip.

Suunnitelman toteuttamisen hyväksi valittiin eri ryhmiä edustava 7-henkinen ohjelmakomitea, jonka tehtävänä on järjestää kansanomainen, arvokas ja osaltaan tietysti Kalevalan aiheinen juhla, mistä voivat nauttia sekä nuoret että vanhat. Sisäänpääsy tähän tilaisuuteen on vain $1.00 hengeltä — lapset ja koululaiset pääsevät juhlaan vapaasti.

Kokous kuuli kiitollisin mielin tiedotuksen, että Suomi-viikon juhlanäytelmän esittäjät ovat päättäneet yleisöltä saatujen pyyntöjen perusteella esittää tammikuun lopulla kolmannen kerran näytelmän "Tukkijoella ".

Kolmantena suurempana keskustelun aiheena oli kysymys hyviä tuloksia ja -kokemuksia antaneen yhteistoiminnan edelleen jatkamisesta kansalaistemme keskuudessa. Vaikka varsinaisten päätösten teko jäi asiasta tammikuussa pidettävään kokoukseen, niin käydyn keskustelun perusteella on ilmeistä, että tällainen kaikkikäsittävä yhteistoiminta jatkuu siinä mielessä, että voidaan järjestää sellaisia yhteisiä tilaisuuksia kuin on edessäoleva Kalevalan juhla jne., sekä toimia voimaperäisesti ja nopeasti silloin jos paikkakunnalle saapuu erikoisvierailijoita tai tulee suoritettavaksi erikoistehtäviä mitkä kiinnostavat meitä kaikkia.

Tammikuun 25 pnä Sampo-haalilla pidettävä kokous onkin siksi tärkeä tilaisuus, että sinne pitäisi komitean kaikkien jäsenten saapua. Siellä kuullaan lopulliset tiliselostukset Suomi-viikon vietosta, tehdään viralliset päätökset yhteistoiminnan edelleen jatkamisen tiimoilta ja ehkä myös komitean nimen muuttamisesta, sillä "Centennial vuosi" on silloin jo elettyä historiaa, valitaan uudet toimitsijat jne.

Kokouksessa kuultiin mrs. M. Piirosen esittämä "kirjakomitean" raportti, josta ilmeni, että tämän viikon torstaina saavat kaikki Sudburyn seudun suomalaiset kuulla hyviä uutisia Suomi-viikon vieton tuloksena. Siitä enemmän tuonnempana.

Tyydytyksellä kuultiin myös sihteeri Oliver Laineen esittämä ja puheenjohtaja K. R. Kaitilan täydentämä raportti komitealta, minkä tehtävänä on hankkia ja suunnitella tämän seudun suomalaisten kunniaksi Sudburyn museoon sijoitettava "ikuisesti säilyvä' muisto. Tiedusteljua ja kyselyjä oli asiasta tehty paljon, mutta varsinaiseen ratkaisun tekoon ei vielä pyrittykään, sillä käsityksenä on että "hiljaa hätäillen" saadaan tässä asiassa parhaita tuloksia.

Kokousväen puolesta Voima-haalin uudelle emännälle suurkiitos hyvästä kahvitarjoilusta. — W. E.

Kuolema seurauksena auton ja lumiauran yhteenajossa

Sudburylainen rakennusurakoitsija 41-vuotias Jim Moreau sai surmansa kun maakunnan maanteiden osaston lumiauran siipi, joki oli ylhäällä, pyyhkäisi hänen station wagon autonsa sivun pois, kertoi viranomaiset. Onnettomuus tapahtui torstaina lähellä Garsonia. Lumiauraa ajoi hanmerilainen Conrad Ethier.

Moreaun autossa ollut Ervi D'Agostini sai haavoja otsaansa ja polveensa. Hän pääsi sairaalasta pois saatuaan ensiapua.

Tutkimuksia onnettomuuden johdosta tullaan suorittamaan mutta syytettä ei ole nostettu.

Helikopteri syöksyi alas surmaten ohjaajansa

Ontarion sähkölaitoksen palveluksessa ollut 33-vuotias Glenn Trudeau McFarlane Lakelta sai surmansa kun hänen helikopterinsa putosi noin 50 mailia pohjoiseen Thessalonista.

Trudeau oli vain minuutteja ennen onnettomuutta laskenut miehen koneesta alas ja oli yksin onnettomuuden sattuessa.

Helikopteri oli King Cityssä olevan Dominion Helikopters Ltd:n omistama ja Ontarion sähkölaitokselle määräaikaisella sopimuksella vuokrattu kone. Se oli yksi neljästä helikopterista, jotka on Ontario Hydron Aubrey Fallsin työmaalla.

Onnettomuus tapahtui torstaina, mutta vasta perjantaina oli Thessalonin maakuntapoliisi saanut siitä tiedon.

Maakuntapoliisi sanoi, että kolme tutkijaa liittohallituksen kuljetusosaston edustajain kanssa tulee tutkimaan kuinka onnettomuus on tapahtunut.

ÄÄNESTÄ
Mrs. Grace Hartman
PORMESTARIKSI
Sudbury, Ontario

NLF:n valtuuskunta saapui Geneveen

Geneve. — Etelä-Arabian kansallisen vapautusrintaman NLF:n seitsenjäseninen valtuuskunta saapui Geneveen neuvottelemaan maansa itsenäisyydestä Englannin viranomaisten kanssa ja pyytääkseen Englannilta 60 milj. punnan lainan joka on jo luvattu.

Etelä-Arabian on määrä itsenäistyä marraskuun lopussa ja valtuuskunnan johtaja Qahtan al Shaabi sanoi tulleensa Geneveen toivossa, että hänen kansansa "oikeudenmukaiset vaatimukset tulevat täytetyksi".

Jälle yks päev likemälttä naimist, nuarmiäs huakka joka ehto.
Laitila.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät

Lännen numero jouluk. 12 pnä
Itä-Canadan joulukuun 14 pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai an'akaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille
tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille
ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

UUTUUKSIA SYÖPÄTUTKIMUKSESSA

(Jatkoa sivulta 3)

muodostavan järjestelmän monet pahanlaatuiset kasvaimet ihmisillä voisivat olla virusten aiheuttamia. Yksiselitteiset asennoitumiset tähän erittäin tärkeään kysymykseen eivät vielä ole mahdollisia. (Tosin Arnold Graffin ja hänen työtovereittensa, jotka vuodesta 1948 lähtien ovat tutkineet virustuumorikysymystä ja siinä yhteydessä väistämättömästi joutuneet tutkimaan myös virusten merkitystä syövän aiheuttajana ihmisille, onnistui v. 1963 elektronimikroskooppisesti osoittamaan eräissä ihmisen myeloisissa leukemiasoluissa viruksenkaltaisia osasia.)

50-luvulla useat eri tutkijaryhmät löysivät polyomaviruksen, joka erilaisilla jyrsijöillä saa aikaan suuresti toisistaan poikkeavia pahanlaatuisia kasvaimia. Kudosviljelmäsolukokeet osoittivat, että polyomavirus oletettavasti lienee myös ihmiselle syöpää aiheuttava. Tämän viruksen erikoiskanta onnistuttiin myös 50-luvulla eristämään tiedeakatemian Buchin syöpätutkimuslaitoksessa.

POLYOMAVIRUKSEN MALLI

Polyomavirus kuuluu pienempiin tunnettuihin DNS-pitoisiin viruksiin (DNS-desoksyyribonukleiinihappo). Se sisältää vain suhteellisen pienen määrän DNS-rakenneosia, siis perintötekijäin kantajia. Seurauksena on, että tässä viruksessa voi olla vain vähän perintötekijöitä. — Ehkä — niin oletetaan — yhteensä kahdeksan. Oletettavasti ei kestä enää kauan, kunnes näiden kahdeksan geenin funktiot on selvitetty, siis myös niiden geenien, jotka ovat vastuussa polyomaviruksen syöpää-synnyttävästä vaikutuksesta.

Näistä kahdeksasta perintötekijästä — ja se tiedetään jo — huolehtii vähintään kaksi viruksen normaalista lisääntymisestä. Mutta se merkitsee, että korkeintaan kuusi — erittäin todennäköisesti vieläkin vähemmän polyamoviruksen perintötekijöistä on vastuussa siitä, että polyomaviruksella tartutettu solu muuttuu pahanlaatuiseksi syöpäsoluksi. Ja se merkitsee, että tässä järjestelmässä voidaan suorittaa tarkkoja tutkimuksia molekyylitasolla siitä, miten vain muutamat harvat tuumoriviruksen perintötekijät voivat saada aikaan sen, että viruksen tarttumista normaalisoluista tulee tuumorisoluja.

Nyt ei tietenkään ole erityisen suotuisaa, jos ratkaisevat biologiset tiedot, jotka mahdollisesti pitäisi yleistää, on saatu ainoastaan yhdellä biologisella kohteella. Syöväntutkijat ovat kuitenkin siinä onnellisessa asemassa, että eläimillä on muitakin tuumoriviruksia, jotka DNS-pitoisuutensa, kokoonpanonsa ja rakenteensa suhteen ovat ilmeisesti läheistä sukua polyomavirukselle. Alkukirjaintensa mukaan ne yhdistetään käsitteeksi "Papova" virukset, sillä niihin kuuluu kaninipapilloman aiheuttaja, polyomavirus sekä vakuolisoivasti vaikuttava agenssi.

"LEIJONAPÄISET" HAMSTERIT

Näyttää aivan siltä kuin Buchin keksitty uusi, tähän asti täysin tuntematon Papova-virus, joka tällä hetkellä on saanut laboratorionimen "Onkogeeninen hamsteri-Papovavirus". Tämä virus näyttää eräässä Syyriasta kotoisin olevassa kultahamsterissa, jota jo kuuden vuoden ajan on tutkittu Buchin laitoksessa, esiintyvän latenttina. Professori Graffi ja hänen työtoverinsa havaitsivat tämän ruiskuttaessaan vastasyntyneisiin hamstereihin sikiökudoksesta valmistettua uutetta. Ruiske aiheutti lyhyessä ajassa aivan erikoislaatuisia, epätavallisia ihosyöpiä. Sairastuneiden eläinten päät muuttuivat tyypillisiksi "leijonanpäiksi".

Tällä tavoin syntyneiden pahanlaatuisten kasvaimien soluista rouva tri I. Graffi ja tri Bierwolf löysivät runsaasti viruksia läpimitaltaan 30—35 nm (miljoonasosaa millimetriä). Virus on siis vielä hieman pienempi kuin polyomavirus, jonka läpimitaksi on osoittautunut 45 nm. Sisältääkö se myös vielä vähäisempien rakenneosien DNS-molekyylejä voidaan osoittaa vasta myöhemmissä kokeissa.

Sitä tarkoitusta varten virus on saatava eristetyksi vielä puhtaampana ja sitä on saatava suurempia määriä, niin että voidaan suorittaa biokemisia ja immunologisia tutkimuksia. Silloin on suoritettava tarttumisia myös muihin koe-eläimiin, myös apinoihin, suurilla määrillä virusta, jotta voitaisiin selittää sen lisääntymis ja vaikutustapa.

Epäilemättä tämä uusi "onkogeeninen hamsteri-Papova-virus" tulee lisäämään tietojamme viruksen aikaansaamasta syövän muodostumisesta ja tulee siten edistämään vastauksen löytämistä yhä vielä epäselvään kysymykseen, miten syöpäsolut muodostuvat normaaleista kehon soluista. Tämä kysymys on Saksan Tiedeakatemian Buchin syöpätutkimuslaitoksessa ja kaikissa muissakin vastaavanlaisissa laitoksissa otettu tutkittavaksi — ei suinkaan yksistään akateemisesta tiedonjanosta ja tutkimusinnostuksesta, vaan siitä näkökulmasta, että syövän syntymisen selittäminen tuo mukanaan myös sen, että voidaan löytää myös runsaasti parantavia ja ennaltaehkäiseviä keinoja. (Panorama).

Taasko sumua kansan silmiin

(Jatkoa sivulta 3)

puntamääräisillä samoilla hinnoilla kuin ennen punnan devalvaatiota. Kyllä puntia maksettavien hintojen on kohottava. Lisäksi on muistettava, että Suomella on pohjoismaiden kanssa kartellisopimuksia, jotka tekevät tehokkaan hintakilpailun mahdottomaksi.

Miksi siis vientimaksuvarat pitäisi nyt vapauttaa? Suomalaisten puutavarakapitalistien ulkomaisiin sijoituksiinko? — E. K-nen.

Uusi vierailuesitys berliiniläisten hyväksi

Berlin. — Länsi-Berliinin majuri Klaus Schuetz sanoi maanantaina televisiossa Itä-Saksan virkailijoille että hän on valmis keskusteluun saadakseen Berliinin muurin auki jouluvierailuja varten.

Viimeksi berliiniläiset saivat tavata toisiaan lupakirjoilla, jotka Itä- ja Länsi-Saksan virkailijat olivat hyväksyneet toukokuun 25. päivän ja kesäkuun 5. päivän välisenä aikana viime vuonna.

Caldarelli
lakimies
5. VAALIPIIRIN
valtuusmieheksi
(28-30-2)

VALITKAA
JOE
FABBRO
PORMESTARIKSI
saadaksenne
TARMOKASTA
JOHTOA!

Kauneimmat
SYKSYN KUKAT
hyvän urheilutoverimme
Uuno Sirviön
Muistolle
IRENE VUORI
DOLORES JA KEVEN
St. Catharines Ontario

HYVÄÄ RUOKAA
Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50
HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.
HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.
Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.